ԺԱ. ՏԱՐԻ 3116 — 25 ՅՈՒՆԻՍ 1894 — 3 ՄՈՒՀԱՐՐԷՄ 1312 — ՇԱԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعليه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	ղահեկան արծաթ	150
»	Վեցամսեայ	»	75
»	Եռամսեայ	»	40
Օսմ. երկիրներէ	Տարեկան	Ֆրանք	56
»	Վեցամսեայ	»	28
Ընծիր թուղթի վրայ	...	Տարեկան Օսմ. Ոսկի	2
Գաւառաց բաժանորդաց ...	...	Ղուռ.	50

Խմբագրութեանս ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

ԵՐԿՈՒ ՍՊԱՅԻՑ ԱՐՁԱԿՈՒՄԸ

Երկուշաբթի օրը հեռագիրը ծանուց թէ Գերմանիոյ կայսրը՝ Պ. Գառնոյի յուղարկաւորութեան առթիւ ներում շնորհած է Ֆրանսայի երկու սպաներուն որոնք 1893 օգոստոս 28 ին ձերբակալուած էին ի Քիլ, Ինսէտ անգլիական զբօսանաւուն մէջ, որուն միջոցաւ «երկրախուզական ուղեւորութիւն մը» կը կատարէին։ Նոյն տարւոյ դեկտեմբերին դատուելով Լայբցիկի պատերազմական ատենին առջեւ, երբ լրտես դատապարտուեցան՝ Պ. Տէկու վեցամեայ բանտարկութեան, ու ընկերը Պ. Տէլկէ-Մալավա՝ չորս տարւոյ բանտարկութեան։

Բարիզեան վերջին թերթերը հետեւեալ կերպով կը նկարագրեն այս ներման լուրին մանրամասնութիւնները ու առաջ բերած լաւ տպաւորութիւնը։

Անցեալ շաբաթ իրիկուն, կէս գիշերէն մէկ ժամ առաջ, Վիլհէլմ կայսրը կը հեռագրէր Բարիզի գերմանական դեսպան Միւնսդէր կոմսին, թէ հրաման տուած է ազատ արձակել Կլացի բերդին մէջ բանտարկուած Ֆրանսացի երկու սպաները։ Կայսրը միենոյն ժամանակ հրահանգ կուտար դեսպանին՝ իր որոշած ժամուն ու կարգադրած եղանակովը այս լուրը հաղորդել Ֆրանսական կառավարութեան։

Ուստի, կիրակի առաւօտ, ժամ 9ին, այսինքն Պ. Գառնոյի յուղարկաւորութենէն կէս ժամ առաջ, Միւնսդէր կոմսը Ելիզէի պալատը գնաց և յայտարարեց նախարարապետին և արտաքին գործոց նախարարին՝ թէ իր վեհապետին կողմէ պաշտօնական զեկոյց մը ունէր ընելիք Հանրապետութեան Նախագահին, կարելի եղածին չափ փութով։ Միանգամայն իր ըսելիքն հաղորդեց անոնց, կէս-պաշտօնական կերպով։

Պ. Պ. Տիւբիւի և Հանօթօ փութացին դեսպանն առաջնորդել Պ. Քազիմիր-Բէրիէի մօտ որ այդ վայրկենին Ելիզէի պալատան առաջին յարկի մէկ դահլիճին մէջ կը գտնուէր, նախարարներէ ու սպայներէ շրջապատուած։

«—Տէր Նախագահ, ըսաւ Միւնսդէր կոմսը, իմ վեհապետս՝ կայսրը՝ հրամայած է ինձ, ողբացեալ Պ. Գառնոյի դագաղին վրայ ն. վեհափառութեան կողմէ պսակ մը դնելու առթիւ յայտնել թէ ի նշան յարգանաց ողբացեալ նախագահի յիշատակին և ի նշան համակրանաց՝ անոր յաջորդին ու Ֆրանսական կառավարութեան նկատմամբ, հրամայած է որ այս առաւօտ ազատ արձակուին Կլացի բերդին մէջ բանտարկեալ երկու Ֆրանսացի սպաները։ Եւ կը փափագի որ այս առաւօտ իսկ պատիւ ունենամ զեկուցանել ձեզ զայս, իր զգացմանց նորանոր արտայայտութեամբը։»

Պ. Քազիմիր-Բէրիէ, խորապէս յուզուած, պատասխանեց.

«Կը խնդրեմ որ հաճիք ջերմագին շնորհակալիքս յայտնել Գերմանիոյ վեհ. կայսեր։

«Այսպիսի օրուան մը մէջ, այս սրտայոյզ մտածումը երկու մեծ ազգերու սրտին պիտի դպչի։»

Եւ Հանրապետութեան Նախագահը երկիցս մտերմաբար սեղմեց գերմանական դեսպանին ձեռքը։

Այս պահուս, արարողապետ մը ծանուց թէ դագաղը կը վերցնէին։ Միւնսդէր կոմսը Ելիզէի պալատան բակն իջաւ ուր վերստին ընդունեց նախարարապետ Պ. Տիւբիւի և արտաքին գործոց Նախարար Պ. Հանօթոյի շնորհաւորութիւնները։ Յետոյ դեսպանատան կառքը նստաւ և ուղղակի Նօդր-Տամի մայր եկեղեցին գնաց ուր՝ Երեսփոխանք ու Ծերակոյտի անդամք, իմանալով այս վեհանձն արարքը, անոր շուրջը փութացին և շնորհաւորեցին զինքը, այս լուրին բարեբաստիկ պատգամաբերն ըլլալուն։

Պ. Շալմէլ-Լաքուռ, Ծերակոյտի Նախագահը, մասնաւորապէս յուզուած երեւցաւ Վիլհէլմ կայսեր այս ինքնաբեր որոշումէն։

Պ. Պ. Տըկու և Տէլկէ-Մալավա, արձակեալ երկու սպաները, որոնք՝ ինչպէս ըսինք՝ անցեալ տարւոյ օգոստոս 28ին ձերբակալուած էին, նաւային-տեղակալի աստիճան ունին։

Կլացի ամրոցին կառավարիչը, զօրավար Պիւխլօձ, մեծ փափկութեամբ կը վարուէր անոնց հետ։ Այսպէս, մայիս 16ին, Պ. Տէկուի ծննդեան տարեդարձին օրը, զօրավարն անձամբ երթալով բանտարկեալին խցիկը, բարեմաղթութիւններ ու շնորհաւորութիւններ ըրած էր այս տարեդարձին առթիւ։ Քանի մը բարեկամներու այցելութիւններն ալ ընդունած էին։

Երկու սպաները Ֆրանսա դարձած ըլլալու են այս պահուս։ Իրենց արձակման լուրը Ֆրանսական կառավարութեան հաղորդուելուն օրը՝ իրենք ալ հեռագրած էին թէ բերդէն ելած են Բարիզ վերադառնալու համար։

Պ. Պ. Տէկու և Մալավա պիտի վերստանձնեն իրենց ծառայութիւնը Ֆրանսական նաւատորմին մէջ։

Երկու սպաներուն արձակման լուրին վրայ, բարիզեան խմբագիր մը փութացեր է Պ. Ռօպէր Տէկուի եղբօր՝ Պ. Բօլ Տէկուի բնակարանը։ — «Կը յուսայի արդէն, ըսեր է այս վերջինը, որ ինքն ալ Ժէ--Բէ- լրագրին խմբագիրներէն է, թէ Պ. Մալավա ու եղբայրս իրենց ամբողջական դատապարտութիւնը չի պիտի կրեն, ըստ որում կայսրը շատ լաւ տրամադրութիւններ ունէր, կըսէին, անոնց նկատմամբ։ Ընդհանուր կարծիքն այն էր որ մեր երկու սպայներն առ առաւելն մէկ տարի կամ տասնըութ ամիս պիտի մնային Կլացի բերդին մէջ, ուր արդէն շատ քաղաքավար ընթացք մը կը բռնէին անոնց նկատմամբ։ Գերմանացի սպաներ անոնց հետ կը վարուէին իբրեւ սպաներու հետ։ Բերդին հրամանատարին կինը կարի սրտաշարժ նամակ մը գրած է եղբօրս բանտակցին՝ Պ. Մալավաի մօրը»։

ԱՄԱՐԱՆՈՑՆԵՐՈՒ ԿԵԱՆՔԸ

ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

ԹՕՔԱՏԻ ՊԱՐՏԷԶՆԵՐՆ ՈՒ ԱՅԳԻՆԵՐԸ

Ամարանոցներու եղանակին մէջն ենք։ Եթէ Կ. Պոլիս ունի Վոսփորի զուարթագեղ ափերն ու գեղածիծաղ կղզիները ուր կենցաղասէրք կը դիմեն մայիսի սկիզբ առաջին ճառագայթներուն, տոխակի առաջին գեղգեղանքին հետ, գաւառներու մէջ Թօքատն ալ ունի իր նոյնքան հրապուրիչ ամարանոցներն, ուր ամեն գարնան անվրէպ ճշդութեամբ կը գաղթէ տեղացին, հարուստ եւ աղքատ անխտիր, իր աւանդական կենցաղասիրութեամբ, այդ բանաստեղծական միջավայրին մէջ վայելելու վարդի ափսն, ու ամառուան պայծառագեղ եղանակը։

Թօքատի ամարանոցներն ոչ այլ ինչ են բայց եթէ այգեստաններ, որք քաղաքին հիւսիսային արեւմտեան կողմը, կը փռուին ընդարձակ տարածութեան վրայ, իրենց զուարթէտ հաճելի պէսպիսութեամբ պարուրելով յեռ, սար, ձոր համակ։ Կրնայ ըսուիլ թէ բնութիւնը՝ իր այլազան պարգեւներովը, կարի շռայլ եղած է երկիրիս այս մասին համար։

Այդ այգեստաններու մէջ՝ իբր երթեւեկութեան միջոց, Պոլսոյ նաւերուն կամ կառքերուն պաշտօնը կը կատարեն ձիեր, ջորիներ և մեծաւ մասամբ աւանակներ որոց վրայ հեծած Թօքատցին ամեն առտու կ՚իջնէ այգիէն քաղաք իր գործին, իրիկունը կրկին նոյն կերպով վերադառնալու համար այգին։

Ընդհանրապէս իւրաքանչիւր այգի բաժնուած է երեք մասերու։ Մէկ մասը կը գրաւէ բուն այգին, այսինքն որթատունկերը, միւս մասը՝ ծառաստանը ուր կը գտնուին ամեն կարգի պտղատու ծառեր, իսկ երրորդ մասը յատկացած է բուսեղէն և բանջարեղէններու մշակութեան։ Դուն ուրեք կան այգիներ ուր ծաղիկներու մշակութեան համար ալ տեղ տրուած է, բայց գրեթէ ամեն այգիի մէջ կարելի է գտնել վարդն ու շուշանը, այն երկու գերազանցապէս բանաստեղծական ծաղիկները։

Ամեն այգի ունի իր մասնաւոր շէնքը բնակութեան համար, որուն «ալաճուք» անունը կուտան տեղական յորջորջմամբ, և անոր առջեւ մարգագետին մը, հովանաւորուած սաղարթախիտ ծառերով, ուր Թօքատցին կը սիրէ նստիլ առաւօտուն և երեկոյեան զով ժամերուն, զեփիւռի անուշիկ շունչին հետ կլլելու համար իր օդիի գաւաթը։

Այգիներու մէջ կեանքը նորօրինակ ընկերական երեւոյթ մը առած է։ Ոչ ոք առանձնացած կ՚ապրի իր այգիին մէջ։ Դրացի ընտանիքներ շարունակ յարաբերութեան մէջ են իրարու հետ, և այս մասին կը նպաստէ այգիներու այն առաւելութիւնը թէ պակասութիւնը, որ բայց ի փողոցի կողմէն, ընդհանրապէս պատ չունին, այլ մէկզմէկէ կը զատուին պարզ սահմանագծով մը, և այս կերպով կարծես հասարակաց զբօսավայրի մը երեւոյթը կ՚առնուն ուր ամեն ոք կրնայ իր սահմանը անցնիլ և պտոյտներ ընել հոս հոն, առանց անպատեհութեան։

Երեկոյները՝ այլապէս բանաստեղծական ու խորհրդաւոր կերպարանք մը կ՚առնուն այդ այգեստանները։ Այն ատեն՝ երբ Դուլդա (*) Թաշնոյն միօրինակ տխուր ողբը կ՚սկսի իր հեռանուագ արձագանգը հնչեցնել, երբ լուսնկան իր արծաթափայլ ճառագայթները կ՚սկսի ցանցնել, կը տեսնես մանուկ, պատանի, երիտասարդ, հաւաքուած հոս հոն, անմշակ արտերու մէջ, ուր կ՚զբօսնուն զանազան խաղերով, մերթ երգելով կամ նուագելով, երբեմն խարոյկներ վառելով, վազելով, ցատկելով և իրենց ծիծաղի ու խնդութեան անվերջ վխտալով վիշերուան լռութիւնը անխնայ պատառելով։ Կիրակի ու տօնական օրեր նմանօրինակ և աւելի խանդավառութիւն կը տիրէ ամեն կողմ։

Պտուղները գլխաւոր մէկ հրապոյրը կը կազմեն այդ այգիներուն, որոց նախակարապետը՝ կեռասը, առաջին անգամ իր կարմրորակ հատիկները կը սկսի փայլեցնել կանաչ տերեւներու մէջէն, ձմեռուան ամբողջ երկայնութեան մէջ սրուած պտղասէր ախորժակները գրգռելով։ Անոր կը յաջորդէ բալը։ Գոգցես կարմիր յակինթէ անհամար օղերով պճնուած, ոստախիտ, ցածկլիկ բալենիի մը չափ սիրուն ծառ մը դժուար է երեւակայել։ Բալենիին հետ միենոյն ատեն մեր տրամադրութեան տակ գանուող թթենին սակայն իր օգտակարութիւնը միայն իր պտուղներու անուշութեամբը կրնայ մուցնել տալ։ Վերջապէս հետզհետէ կը հասուննան ծիրանը, տանձը եւ այլն կարգաւ, այնպէս որ այգիներու մէջ միշտ կարելի է գտնել հասուն պտուղներ որք Թօքատցիին ստամոքսին մէջ միշտ գլխաւոր տեղը կը բռնեն։

Թօքատցիին, եւ մանաւանդ անոնց համար որք իրենց սեփհական այգիները չունին, երբ ամարանոց կը ծառայեն նաև վանքերը։ Բիչէր կերթան Ս. Ռսկեբերանի վանքը իր հեռաւորութեան պատճառաւ, բայց Ս. Յովակիմ և Աննայի վանքը, որ կը բարձրանայ հոն՝ ուր այգիներու շարքը կը վերջանայ, իր դիրքով և այլ հանգամանքներովը սքանչելի ամարանոց մ՚է որ ամեն ամառ բաւական թուով ընտանիքներ կը հիւրընկալէ իր մէջ։ Կ՚արժէ որ այս վանքին վրայ քիչ մը տեղեկութիւններ հաղորդեմ։

* *

Ս. ՅՈՎԱԿԻՄ ԱՆՆԱՅԻ ՎԱՆՔԸ

Ս. Յովակիմ և Աննայի վանքը կառուցուած է քաղաքին հիւսիսակողմը, մէկուկէս ժամ հեռաւորութեամբ Եայլաճը կոչուած տնտառաչատ լեռնաշղթային ստորոտը։ Աւանդութեան մը համաձայն— որուն վերջին աւանդապահն է նոյն վանուց միաբան Մարտիրոս վարդապետ,—երբ թէ այս վանքը հիմնուած է ի ձեռն Ս. Անդրէաս Առաքելոյ, ի սկզբան յանուն Ս. Աստուածածնի, որ ետքը վերաշինուեր է յանուն Ս. Ծնողացն Տիրամօր։ Այլ մէկդի ձգելով այս աւանդութիւնը, որուն ստուգութեան ինչպէս նաեւ Անդրէաս Առաքելոյն այս կողմերը եկած ըլլալու մասին չունինք ապացոյց, վանուց շինութեան նկատմամբ ամենէն հին յիշատակարանը կը գտնուի սքանչելի դրուագներով և քանդակներով զարդարուած փայտէ երկփեղկեայ դրան մը վրայ որ բաւական աւերեալ վիճակի մէջ խնամով կը պահուի վանքին մէջ, եւ որ կ՚երեւի թէ վանուց հին շէնքի տաճարին դուռն էր։ Այդ դուռը կը ներկայացնէ 414 տարուան հնութիւն մը։ Ահաւասիկ վրայի արձանագրութիւնը բառ առ բառ ուր կէտադրուած են այն մասերը՝ զոր կարելի եղած չէ կարդալ աւրուած ըլլալուն պատճառաւ։

Ի թուին ՋԻԸ կազմեցաւ դուռս տաճարիս, յիշատակ Տ. Գրիգորիս արքեպիսկոպոսի եւ Տ. Կարապետ կաթողիկոսին հանգուցելոյն ի Քրիստոս, որ եղեւ պատճառ շինութեան Սուրբ... եւ՝ այլ ամենայն երախտաւորաց հայոց ազգիս եւ միաբանիցս եւ աշխատութեամբ... ձեռամբ անարժան Յակոբ վարդապետի երուսաղիմացւոյ շինեցաւ...

Այս արձանագրութիւնը կ՚ապացուցանէ թէ այդ տօմարական ՋԻԸ (928) թուականէն առաջ ալ վանքը և իր միաբանները գոյութիւն ունէին։ Ասկէ քիչ մը աւելի թարմ յիշատակարան մը կայ վանուց ետեւի կողմը փոքրիկ դրան մը վերեւը զետեղուած քարի մը վրայ, որ ինչպէս արձանագրութենէն կը մակաբերուի, գերեզմանաքարն է եղեր «Ս. Տաճարը աւարտող և աղբիւրները բերողին», որ ի Տէր հանգեր է տոմարական 1170 թուին։ Այս տապանագրին մէջ որ և է անուն չկայ. դժբաղդաբար քարին մէկ մասը պատին մէջ մտած է ուր թերեւս ծածկուած է անունը։ Կը պատմուի սակայն թէ Թօքատի նախկին փոխ-առաջնորդներէն մին, Մարտիրոս անուամբ քահանայ մ՚, այս վանքին նախկին վերաշինողն եղած է, և թէ այդ գերեզմանաքարն ու տապանագիրը նոյն քահանային կը վերաբերին։

Վանուց ներկայ շէնքն որ ճշգիւ քառակուսաձեւ է, կառուցուած է 1828ին ի ձեռն Թօքատի առաջնորդ Ջմիւռնիացի Գէորգ եպիսկոպոսի որ սուրբ և մաքրակրօն եկեղեցական մ՚է եղեր։ Կը պատմուի թէ սա հարուստ ծնողաց զաւակ ըլլալով հանդերձ, իր բնական միտման հետեւելով և իր ծննդավայր Զմիւռնիոյ մէջ ունեցած բոլոր ստացուածքը ծախելով, ընդգրկած է կուսակրօն եկեղեցականութիւնն և առաւել քան երեսուն տարի վարած Թօքատի առաջնորդութիւնը։ Թէ՛ այդ վանքի շինութեան միջոցին—որոյ ծախուց մի մասը հոգացած է իր անձնական քսակէն—, և թէ ուրիշ պարագայներու մէջ, այդ եպիսկոպոսին նկատմամբ ականատես վկայներու կողմէ կը պատմուին շատ մը հրաշալի եղելութիւններ, որք գերազանց ապացոյցը կուտան իր ջերմեռանդն հաւատքին եւ եռանդուն կրօնասիրութեան։ Ուրիշ կերպով արժանացած է սա Թօքատի հայ մանկտւոյն եւ աղքատին յաւերժական երախտապարտութեան, բաւական կարեւոր գումար մը կտակած ըլլալով ի նպաստ վարժարանի և աղքատաց գանձանակի, որոյ վերջին մնացորդներովը կառուցուած խանի մը եկամուտն այսօր կը ծառայէ երջանկայիշատակ բարերարին նպատակին։ Իր գերեզմանը զետեղուած է վանուց տաճարին գաւիթը դէմ առ դէմ տաճարին դրան, եւ իր կենդանագիրը, եթէ կուզէք, կրնաք տեսնել, ներս մտնելով տաճարէն եւ դիտելով Աւագ սեղանի ձախ կողմի դրան վրայ նկարուած Ս. Նիկողայոսի պատկերը, որ շատ նմանութիւն ունի եղեր իր դէմքին, այն գերազանց պատճառով որ պատկերհան Թօքատցի Մարտիրոս այդ պատկերը նկարած միջոցին իբր տիպար ընտրեր է հանգուցեալ Սրբազանին դէմքը։

Վանուց շէնքին ներքնակողմը բաւական կոկիկ և կանոնաւոր է և կը պարունակէ երեք բաժանումներ։ Առաջին բաժանման մէջ կը գտնուին ուխտաւորներու յատկացեալ սենեակները 15—20 հատի չափ, մէջ տեղը, մշտահոս աւազանով մը, վարդի թփերով շրջապատեալ։ Երկրորդ բաժանումը միաբանից սենեակները կը պարունակէ և երրորդը կը գրաւեն տաճարն ու դպրոցը որ հիմա հնութեան կարգ անցած է։ Արդարեւ մի քանի անգամ փորձեր եղած են ժառանգաւորաց վարժարան մը պահել վանքին մէջ, նախ 1833ին ի ձեռն Թօքատի առաջնորդ Կ. Պոլսեցի Եփրեմ Եպիսկոպոսի, յետոյ 1841ին ի ձեռն Յակոբոս Պատրիարքի (այն ատեն առաջնորդ Թօքատի), և աւելի վերջերը ի ձեռն վանահօր, բայց միշտ կարելի եղած չէ յարատեւ պահել այդ վարժարանն, որ իր ընդհատ վիճակին մէջ իսկ արտադրած է բաւական աշակերտներ և շատ օրդիւնաւոր պիտի ըլլար եթէ կանգուն պահուէր։ Հիմա դպրոցը՝ իր լքուած դասարանովը, ննջարանովը և սեղանատունովը ուր հոս հոն փոշիներու մէջ ցիրուցան կը տեսնես կոտրտած գրասեղաններ, սեւ տախտակներ, մարմնամարզի գործիքներ և այլն, շատ տխուր պատկեր մը կը պարզեն։

Վանուց նախկին բազմանդամ միաբանութենէն այժմ կը մնայ միակ միաբան վարդապետ մը, Մարտիրոս վրդպ. Տէր-Տէրեան, որուն արժան է «կենդանի յիշատակարան» անունը տալ։ Արդարեւ այս վարդապետը՝ հակառակ իր տարիքին, որ հարիւրի կը մօտենայ, արտակարգ կերպով սուր յիշողութիւն մը ունի ուր ամբարուած են ամբողջ դարու մը յիշատակները զորս կրնայ պատմել, ամենէն աննշան դէպքերն իսկ, այնպիսի մանրամասն պարագաներով և տեղւոյ ու ժամանակի այնպիսի անվրէպ ճշդութեամբ որ զարմանք կ՚ազդէ լսողին։

Վանքը խիստ քիչ անգամ կը վայելէ դրսեցի ուխտաւորներու այցելութիւնը։ Ամառը միշտ կը գտնուին հոն ուխտաւորներ, ընդհանրապէս ընտանիքներ որք օդափոխութեան համար կուգան, և մի քանի շաբաթ, մերթ մի քանի ամիս հոն կը բնակին։

Վանքն իր դիրքովը հիանալի զբօսավայր մ՚է ուր խիստ հաճելի է մնալ պահ մը աշխարհային առօրեայ հոգերն և աղմուկէ հեռու վայելել բնութեան սքանչելիքն որ հոն մեր դրամադրութեան տակէ իր բովանդակ հրապոյրներովը։ Կարելի չէ հիացմամբ չի դիտել այն մոգական բանօռաման որ յանկարծ կը պարզուի աչքերդ, երբ կ՚ելլես վանուց զանգակատունը։ Դիմացդ լեռներու մէջ կորսուած կը նշմարուի քաղաքին մի մասը իր պարտէզներով պարարուած սեփսեւ տուներովը, աջեւդ կը տարածուի այգեստաններու այլազան խառնուրդն ուր կանաչը կը պարզուի իր բովանդակ ակնահաճոյ պէսպիսութեամբ, աւելի մօտը՝ ընդարձակ արտօրայք ուր դալար հունձքը, հովի տարուբերանքին ենթակայ, ծովու պարանքներ կրել կուտայ իր ալեծուփ վէտվէտումներովը. արեւմտեան կողմը հեռուն կը տարածուի Գազօվայի դաշտը, միօրինակ տափարակութեամբ, որու վրայէն Իրիս գետը, արծաթեայ անհուն օձի մը նման կընթանայ վիթխարի գալարումներով եւ կերթայ թաղիլ մշշապատ հորիզոնին մէջ, ո՞ւր գոգցես, դաշտ ու երկինք իրար խառնուած հեռաձաւալ ովկէանի մը երեւոյթը կուտան, ետեւդ՝ հսկայաձեւ լեռներ որոց մէջէն հովերը որոտագին կը սուրան։

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԳԱԶԱՆՃԵԱՆ

(*) Փիչէրայի թռչուն մը որուն այդ անունը տրուած է իր վրայ պատմուած աւանդութեան մը համաձայն։

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔԻ» (36)

ԺԻՒԼ ՄԱՌԻ

ՏԺԳՈՅՆ ԱՂՋԻԿԸ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ԽԵՆԴ Է

—Այո, այո, կ՚ըսէր Լոռանս, յիրաւի խելացնոր։

Կը հասկնար, և սակայն չէր կրնար հեռանալ այդ դիակէն։ Անյաղթելի բան մը իրեն կը քաշէր զայն։ Ժօռժ մեռած էր՝ յանցաւոր կարծելով զինքը։ Եւ կուզէր որ կենդանանայ, մէկ վայրկեան միայն, որպէսզի կարենայ երդնուլ թէ անմեղ էր ինք։ Եւ չը կարենալ ըսել անոր թէ միշտ կը սիրէր զինքը, թէ գէշ մտածում մը երբեք չէր ունեցած...

Ժան մեղմիւ կանչեց զայն.

—Լոռա՛նս, մեկնելու է։

—Ի՞նչ ընեմ, Աստո՜ւած իմ, Աստո՜ւած իմ։

Խեղճ կինը կը թաւալէր մամուռին վրայ, Ժօռժին քով, կուրծքը հեծեծալից։

—Մեկնելու է։ Շուտով տուն դառնալու էք։ Պէտք է մտածէք ձեր տղաքներուն վրայ... ապագային վրայ... այն սոսկալի կասկածներուն վրայ որք պիտի ծանրանան ձեր վրայ։

—Այո, այո։ Գիտեմ, զաւակներս, զաւակներս, իմ խե՛ղճ զաւակներս, պէտք չէ որ արհամարհեն իրենց մայրը։ Ա՛հ, Աստուած արդար չէ այսքան անգթօրէն զիս հարուածելով... բան մը ըրած չէի...

—Եկէք, Լոռանս, մինչեւ պարտէզ տանիմ ձեզ... եկէք, շուտ եկէք։

Հարկ եղաւ որ Ժան քաշէ զայն, ինք տանի գրեթէ։

Երբեմն, հակառակ անոր ջանքերուն, Լոռանս ինքզինքը կազատէր անոր բազուկներէն և պուրակ կը վազէր, բայց երիտասարդը նորէն կը բռնէր զայն։

—Ո՛չ, ո՛չ, թող զիս, Ժան, թող զիս։

Բայց Ժան ա՛լ մտիկ չէր ըներ։ Կուզէր ազատել զայն... նորէն կը տանէր...

Այն ատեն, տղու մը պէս տկար, ա՛լ չընդդիմացաւ Լոռանս։

Պարտէզին փոքր դուռը, Լօի վրայ, կիսբաց մնացեր էր։ Հոն թողուց մանկամարդ կինը, որ, առանց մտածելու, ըրածին անգիտակ, տեսակ մը բնազդէ առաջնորդուած, բռնեց տանը ճամբան, ծառուղիներուն և թուփերուն մէջտեղէն։ Եւ երբ իր սենեակը մտաւ, իր քնացող մանկիկներուն քով, վերջին անգամ արցունքի տագնապ մըն ալ կրելէն ետք, քիչ մը խելքը գլուխն եկաւ։

Ժան անտառ դարձեր էր։

Ոչ նուագ տխուր և ոչ նուազ յուսահատ էր քան Լոռանս։

Իր պատճառովը տեղի ունեցած էր այդ աղէտը։

Այնուհետեւ, մանկամարդ կինը չպիտի կարենար իր խորթ եղբօր վրայ մտածել առանց վերյիշելու այն աղէտալի գիշերն ուր կորսնցուց իր ամուսինը։

Եւ Ժան սոսկում պիտի ազդէր իրեն։

Այս մտածումն անտանելի էր։

Ի՞նչ որոշում տար...

Նստաւ դիակին մօտ, մունջ հայեցողութեամբ մը։ Իր սիրտին կ՚անդրադառնար։ Կը յիշէր թէ ի՛նչ եղած էր իր կեանքը, այնքան երջանիկ մինչեւ Լոռանսին ամուսնութիւնը. և կը փորձէր աչքին առջեւ բերել թէ ի՛նչ պիտի ըլլար իր կեանքն ապագային։

Շատ տխուր, աւա՜ղ։

Ուրեմն, ինչի՞ պիտի ծառայէր կեանքը։

Մէկ յիշատակ մը միայն անստոյգ թողուց զինքը այն խորհուրդին մէջ զոր յղացած էր. Քաչիլիաի խնամքին յանձնուած տղուն յիշատակը։

Բայց Քաչիլիա կը սիրէր զայն. հայրը կրնար անհետ ըլլալ, տղան չպիտի լքուէր։

Այն ատեն ոտքի ելաւ։ Որոշումը տրուած էր։

Դժբախտութեան մը պատճառ էր եղած։ Պիտի դարմանէր զայն։ Գէթ՝ թող չպիտի տար որ անդարմանելի ըլլայ։

Ինքզինքը պիտի ամբաստանէր, այսպէս Լոռանսի սիրեցեալ գլխէն հեռացնելով բոլոր կասկածները։

Ամենախորին գաղտնիքով պիտի շրջապատուէր։

Զպիտի ըսէր բան մը որ յայտնէր իր ով ըլլալը, ուսկից գալը, ինչպէս գտնուիլն ի Մանտ։

Ոչ ոք տեսած էր զինքը։ Ոչ ոք կը ճանչնար։

Այսու իր վրայ պիտի հրաւիրէր ամենուն ուշադրութիւնը. պիտի գոհացունէր ոստիկանութեան հետաքրքրութիւնը, զերծ պահելով Լոռանսը։

Եւ պիտի փրկէր զայն։

Բայց այս խորհուրդը գործադրելու համար, պէտք էր որ զինքը մատնող բան մը չի գտնուէր վրան։

Կայարան հասած պահուն յուզմանը մէջ, այնքան մօտ զգալով ինքզինքը Լոռանսի, մոռցած էր պայուսակը։ Ետ չպիտի ուզէր զայն։ Կասկածելի բան չի կար անոր մէջ։

Պարպեց գրպանները, լճին մէջ նետեց ամեն ինչ որ խելացի և փորձառու ոստիկաններու առջեւ կրնար երեւան հանել իր ինքնութիւնը։

Լճին մէջ նետեց Ժօռժին ըռլվէրը։

Յետոյ Մանտ ուղղուեցաւ։

Դիմացն ելլող առաջին տղուն հարցուց հարցաքննիչ դատաւորին տունը։

Երբ անոր տունը գնաց, ըսին թէ Պ. տը Մոնթէկլոն Պ. Միշելլիէի պարահանդէսին գացած էր։

Ընդհանուր դատախազին տունը գնաց։

Ընթերցողները գիտեն անկից ետքն եղածները։

Եղեռնադատ ատենին նախագահը սկըսած էր ամբաստանեալին հարցաքննութիւնը.

—Ո՞վ էք դուք։

Բայց ի զուր կրկնեց իր հարցումը, չարչարեց, հազարումէկ ծուղակներ լարեց, Պեռնար անթափանցելի մնաց։

Դատավարութիւնն այսպէս շարունակուեցաւ։

Շատ կարճ տեւեց։

Իրական ո և է ապացոյց չի կար երիտասարդին դէմ, բացի իր խոստովանութենէն։

Այլաչափ չէր բաւեր երդուեալներուն։

Երբ խորհրդակցութեան սենեակը առանձնանալով սա հարցումը ուղղուեցաւ իրենց.

«Ամբաստանեալն յանցաւո՞ր է»

Մեծամասնութեամբ «Ո՛չ» պատասխանեցին։

Պեռնար անպարտ արձակուեցաւ։

Երբ դուրս ելաւ դատական պաշտօնատունէն, պառաւ կին մը նշմարեց սեւազգեստ, երկար քօղով մը, որ գլխէն մինչեւ ոտքը կը ծածկէր զայն։

Սիրտը բաբախեց։ Ճանչցաւ իր մայրը։

Խորհրդաւոր նշան մը ըրաւ Ժանին։ Յետոյ ուղղուեցաւ դէպ ի դաշտ։

Հեռուէն անոր հետեւեցաւ Ժան, իր քայլը Քաչիլիաի քայլին յարմարցնելով։

Այս կերպով դուրս ելան Մանտէն եւ դաշտերն հասան։

Մայրը կը քալէր միշտ։ Մինչեւ մութը քալեց։ Թող չտալու էր որ լրտեսեն զինք։

Վերջապէս, կանգ առաւ լեռան մէջ։

Ոչ ոք հետեւած էր անոնց։

Միս մինակ էին։ Կրնային խօսիլ։ Այն ատեն նստան քարի մը վրայ, և զաւակն համբուրելէ առաջ Քաչիլիա ըսաւ.

—Ամեն բան գիտնալ կուզեմ։ Պատմէ։

Ժան պատմեց ցաւագին իրողութիւնը։ Մէկ անգամ իսկ չընդմիջեց մայրն անոր խօսքը։ Եւ երբ պատմութիւնը լմնցաւ, Քաչիլիա ըսաւ միայն.

—Կրնամ միշտ սիրել քեզի։

Եւ լալով համբուրեց զայն։

—Որքան տառապած ըլլալու ես, իմ խե՛ղճ զաւակս։

—Այո, մայր, և ուզեցի անձնասպան ըլլալ։ Վրայ հասան, բռնեցին զիս, եւ անկից ի վեր անդադար կը հսկեն վրաս։

—Ա՛լ մայրդ չէի՞ր մտածեր ուրեմն։

—Զափազանց դժբախտ էի, ուժասպառ էի։

—Աւա՜ղ, իմ խեղճ Ժանս, գուշակած էի ասոնք։

Եւ ցած ձայնով, մեղմիւ, պառաւն ըսաւ.

—Կը տեսնե՞ս, Ժան, միշտ պէտք է հաւատալ բնութեան երբ երեւան գայ։ Հեղեղն ըսած էր ինծի, և փոթորիկները, և ամպերը, բուերը, կոյադիղեները, ամեն ինչ որ նշանակութիւն մը ունի, երբոր կը գուշակէ, հասկցուցած էին պառաւ Քաչիլիաին թէ այդ խեղճ Լոռանսը դժբախտութիւն պիտի բերէր քեզի... Մահը երկուքնուդ վրայ կը սաւառնէր... Անիկա մեռաւ... Թող բարին Աստուած ընդունի անոր գորովալի և սիրալիր հոգին։

Եւ մինչ Ժան կուլար, Քաչիլիա ծնրադրեց և սկսաւ արտասուել, ձեռնամած, աչքերը դարձուցած ադամանդազարդ կապոյտ երկինքին։

Երբ ոտքի ելաւ, յարեց.

(Շարունակելի)

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՅՈՒՆԻՍ 25/7 ՅՈՒԼԻՍ, 1894

Քաղաքական կացութիւն

ԴԻՊՔԵՐՆ Ի ՖՐԱՆՍԱ.

ՔԱԶԻՄԻՐ ԲԷՐԻԷՆԵՐՈՒ ՎՐԱՅ

Թէպէտ Ֆրանսայի Նոր Նախագահին կենսագրութիւնն արդէն հրատարակած ենք, բայց իւր գերդաստանին վրայ հետեւեալ նոր ծանօթութիւնք զորս ֆրանսական վերջին թերթերու մէջ կը գտնենք՝ շահեկանութենէ զուրկ չեն կրնար ըլլալ։

Այս կորովի գերդաստան իւր ոյժն և հարստութիւնը կը պարտի յամառ և յարատեւ աշխատութեան։ Ցոֆինէի լերանց մէջ ծնած, լեռնական բնութիւններ ունին, ջլապինդ, ուժեղ, համարձակ, և բարոյապէս անկեղծ, ուղղամիտ, անխարդախ։ Արդէն գրած ենք որ առաջին Բէրիէն որ կը յիշուի պատմութեան մէջ, այսինքն Քլօտ Բէրիէ, չուխայի և այլ աւելեղէն կերպասներու գործարան մը կը բանեցնէր մերձ ի Կրընոպլ։ Բայց հասարակ գործարանատէր մը չէր։ Երկու դար առաջուան այս մարդ զարգացեալ մտքի տէր էր, գրական ճաշակներ ալ ունէր, և իւր չուխաներուն հօրիզոնէն անդին ալ կը տեսնէր։ Իւր մտքին հակումը կարելի է տեսնել այն անուններէ զորս իւր տղոց տուած էր։ Մին անուանեց Սկիպիոն, միւսը Քազիմիր, Լեհաստանի մեծ թագաւորի մը անուամբ։ Այն ժամանակն ուր ծնաւ Քազիմիր Բէրիէ (1777), այսինքն առաջին Քազիմիր Բէրիէն, շատ կը խօսուէր Լեհաստանի վրայ, որոյ առաջին բաժանումը տեղի ունեցած էր։ Լուի ԺԵ թագաւորն ինք Բօլոնուհւոյ մը հետ ամուսնացած էր, և լեհացի իշխանք և ազնուականք յաճախ կ'երեւէին ֆրանսական արքունեաց մէջ։ Այս պայմանաց մէջ, Քլօտ Բէրիէ իւր որդւոց մին անուանեց Քազիմիր, լեհական անուամբ մը, զոր երեք սերունդներ պիտի փառաւորէին ապա։

Երբ Քազիմիր Բէրիէ (առաջինը) Լուի Ֆիլիփի վարչապետն եղաւ, Փարիզի հարուստ սեղանաւորներէն մին էր, և ինք ալ սեղանաւորի մը յաջորդեց։ Իւր անմիջական նախորդն էր սեղանաւոր Լաֆիդ, որ գործնականապէս աջակցած էր Օրլէանեան գերդաստանին և անոր գաղափարաց յաջողութեան մեծ գումար վատնած էր, այնպէս որ ինքն 1825ին 40 միլիոն ֆր.ի տէր ըլլալով հանդերձ, վեց տարի ետքը 50 միլիոն ֆր.ի պարտքի տակ էր։ Ազգային հանգանակութիւն մը բացուեցաւ որպէս զի կարող ըլլար պահել սքանչելի ապարանքը զոր իւր անունը կրող փողոցին մէջ շինել տուած էր, և ուր այժմ Ռօչիլտեան գերդաստանը կը բնակի։ Գերման գրագէտ մը այն ատենէն կը գուշակէր թէ «Լաֆիդները վերջացած են այլ եւս. բայց Ռօչիլտները դարէ ի դար պիտի տեւեն»։

Քազիմիր Բէրիէ Ա. նախարարապետ ըլլալէն ետքը, հանրային գործերը վարեց գործի մարդու և սեղանաւորի գրական մեթոտներով։ Ժամանակին մարդն էր իւր կորովի և խիստ բնաւորութեամբ։ Ֆրանսական ազնուականութեան և բարձր կղերին իշխանութիւնը չափաւորուելէ և սահմանադրականուելէ ետքը, միջին քաղքենի դասն էր որ հանրային գործոց վարչութեան մասնակցիլ կը սկսէր։ Այս միջին դասուն (Պուրժուազին) զօրեղ կողմն ալ դրամն էր։ Միջին դասուն դրամն Օրլէանեան գերդաստանին զօրավիգ մ'էր։ Սոյն գերդաստանի և այն դասակարգի միջեւ բնական դաշնակցութիւն մը կար։ Օրլէանեան գերդաստանի իշխանութեան միջոցին (Լուի Ֆիլիփի օրով) ժողովրդեան տրուած գործնական խորհուրդն այս էր՝ «Հարստացէ՛ք», և «Գիտցէ՛ք ձեր հարստութիւնը պահել»։ Քազիմիր Բէրիէ վարչապետն այս սկզբունքով կառավարեց։ Իւր մեծ գործն էր պետական արժեթղթոց գինը բարձր բռնել, բարեկարգութիւնն և հանդարտութիւնը պահպանել, արգիլել ինչ որ կրնար պետական արժեթղթոց գինը կոտրել։ Այս էր, 1830ին, կառավարական ուղղութիւնն ի Ֆրանսա։ Քազիմիր Բէրիէ երկաթեայ ձեռքով մը կը զսպէր և կը պատուհասէր հանրապետականներն և գործաւորականները։ Ռիշլիեօէ ի վեր Ֆրանսա չէր ունեցած աւելի խրոխտ, աւելի անյողդողդ վարչապետ մը։ Իւր քաղաքական բարեկամներէ և կուսակիցներէ կատարեալ հնազանդութիւն կը պահանջէր, մինչեւ իսկ երբ անիրաւ ըլլար։ «Երբ իրաւունք ունենամ, կ'ըսէր, ես ինքնիրենս կրնամ գործս ի գլուխ հանել։ Երբ անիրաւ ըլլամ, ա՛յն ատեն ահա պէտք ունիմ իմ բարեկամաց օժանդակութեան»։ Իւր խորհրդարանական մեծամասնութիւնը գաւազանին ծայրովը յառաջ կը վարէր։ Վարչապետ ընտրուելուն պէս, երբ իւր առաջին այցելութիւնը պիտի ընէր յարքունիս, տեսաւ որ ազնուականք և այլ բարձրաստիճան անձնաւորութիւնք իրեն պէս հասարակ սեղանաւորի մը վարչապետ ըլլալը զարմանալի կը գտնեն։ Անմիջապէս հրաժարական տուաւ. բայց բարի արքայն Լուի Ֆիլիփ պաղատանօք ամենէն բարձրագիր անձնաւորութիւններն անգամ Քազիմիր Բէրիէի միրար չահելու, և այն ատեն ամենայն ազդեցութեամբ և իշխանութեամբ սկսաւ վարել գործերն։ Հանրապետականները բանտարկեց, լրագրութիւնն արգելքներու ենթարկեց, գործաւորականներու բերանը գոցեց, և ամենքը պարտաւորեց յարգել իշխանութիւնն։ Ի մի բան, Քազիմիր Բէրիէ Լուի Ֆիլիփի մօտ նոյն դիրքն ունեցաւ և նոյն իշխանութիւնն ի գործ դրաւ ինչ որ Պիզմարք իշխան ունէր Վիլհէլմի Առաջնոյ քով։

* * *

Այս անհարկու վարչապետ կանխահաս վախճան մ'ունեցաւ, որ սակայն փառքէ զուրկ չէր։ Հնդախտն առաջին անգամ երեւցած էր Եւրոպա և կոտորած կ'ընէր ի Փարիզ։ Որոշուեցաւ որ գահաժառանգ Օրլէանու դուքսն անձամբ այցելէ բազմաթիւ հնդախտաւորներն որք լեցուցած էին հիւանդանոցներն, և իւր ներկայութեամբ մխիթարէ զանոնք։ Քազիմիր Բէրիէ որ այս խորհուրդն յղացած և այս խրատը տուած էր, ինքնաբերաբար ընկերակցեցաւ գեռատի իշխանին, և այս այցելութեանց միոյն միջոցին, վարչապետն ինքն եւս բռնուեցաւ, և մեռաւ 55 տարեկանին մէջ։ Իւր թշնամիք անգամ մեծցան զինք, և մոռնալով ամեն աւելութիւն, յիշեցին այն մեծ քաղաքացին որ իւր կեանքը նուիրած էր իւր երկրին ու Պետութեան ծառայելու, և իւր մահը գտած էր մարդասիրական պաշտօն մը կատարելուն առթիւ։ Բէռ Լաշէզի գերեզմանատան մէջ յիշատակարան մը կանգնեցին ի պատիւ իրեն, և անոր վրայ դրուեցաւ այս պարզ արձանագրութիւն «Առ մեծ քաղաքացին»։

Իւր որդին ժառանգած էր իւր բարեմասնութեանց մէկ մասը։ Բայց չունէր այն խրոխտ բնաւորութիւն որով իւր հայր այնքան թշնամութիւններ յարուցած էր իրեն դէմ։ Քազիմիր Բէրիէ Բ., որ քանի տարի առաջ կ'երեւէր Երեսփ. Ժողովոյ մէջ, իւր հօր նման քաղքենի միջին դասուն կը պատկանէր, բայց բարեհամբոյր, ժպտուն, քաղաքավար, խոնարհամիտ մարդ մ'էր։ Ինքն եւս երեսփոխան և նախարար եղաւ, և Պ. Թիէրի ամենէն աւելի հաւնած գործակիցներէն մին։ Իւր անուշիկ դէմքն ու գրաւիչ աչքերը գիտող մը միթէն չէր կրնար անգրանել թէ այն առիծին կորիւնն էր որոյ ճանկերէն երբեմն դողացած էր Օրլէանեան գերդաստանի վարչութեան քննադատներն։ Երկրորդ Քազիմիր Բէրիէն քաղաքականութեան մէջ մտած էր դիւանագիտութեան ճամբով, և յայտնի է թէ դիւանագիտութիւնը բարքերը կը մեղմացնէ, միտքը կը սրէ, և վարմունքը կը փափկացնէ։ Իւր հայր որ այնքան խստիւ պատուհասած էր հանրապետականներն, անշուշտ պիտի զարմանար մեծապէս եթէ իմանար թէ իւր որդին 1870էն ետքն անկեղծ հանրապետական եղած էր, և ամուր սիւներէն մին հանրապետական նորակազմ վարչութեան։ 1876ին մեռաւ երկրորդ Բէրիէն, իւր որդւոյն յանձնարարելով սիրել և պաշտպանել Հանրապետութիւնն։ Այժմեան Քազիմիր Բէրիէն նմէ ի բուն մեծ-հօրմէն ժառանգած է վարչական ոգին, որով իւր բնութիւն գծադրութիւն ազդեր է արհեստականներուն և գործաւորականներուն, բայց նաեւ իւր հօրմէն ընդունած է մարդասէր և բարեսէր բնաւորութիւն մը, և այս պատճառաւ իւր ճառերուն մէջ քանիցս պախարակած է «քաղքենի միջին դասուն խստասրտութիւնն և ինքնասիրութիւնն», և հարուստներուն յիշեցուցած է թէ «պարտին մեծ զոհողութիւններ ընել փոքրերուն, տկարներուն, չքաւորներուն համար, որք Բնութեան և Բախտի չնորհազուրկներն են»։ Մեծ-հօր և հօր ամենէն կարեւոր և հնրօգուտ բարեմասնութիւններն իւր անձին վրայ միացնելով, երրորդ Քազիմիր Բէրիէն ամենակարեւոր դիրք մը կը գրաւէ ժամանակակից Ֆրանսայի մէջ, և ամեն երեւոյթ կը ցուցնէ թէ ինքն եւս նշանաւոր անուն մը պիտի թողու իւր երկրին պատմութեան մէջ։

(Շարունակութիւն)

ՉԻՆ, ՃԱՓՈՆ, ՔՈՐԷԱ.

Չինու և Ճափոնի միջեւ պատերազմի հաւանական կը թուի, ինչպէս ընթերցողք տեղեկացան անցեալ օրուան հեռագրէն։ Քորէա, Չինու և Ճափոնի միջեւ անկախ երկիրը, քար գայթակղութեան է արեւելեան երկու մեծ Տէրութեանց միջեւ։ Քորէայի եօթն միլիոն բնակիչք տնտեսական խեղճ վիճակ մ'ունին, և անոնցմէ շատեր Չին և Ճափոն գաղթած ըլլալով, այս երկու Տէրութիւնք վարժուած են խառնուելու Քորէայի գործերուն։ Ճափոն, նկատելով թէ իւր քաղաքակրթութիւն Քորէայէն եկած է, կ'ուզէ իրեն հետ միացնել այն երկիր։

1889ին, Քորէա արգիլեց բակլայի արտածումն, որ Ճափոնի վաճառականութեան կարեւորագոյն տարրերէն մէկն է։ Ըստ 1883 ի պայմանագրութեան, Քորէա չէր կրնար այս արգելքը դնել բայց եթէ հունձքին անբաւական եղած տարին, և շատ առաջ պարտէր իմաց տալ Ճափոնի։ Քորէա պայմանագրութեան համաձայն ընթացած չըլլալով, Ճափոնի վաճառականք 200,000 տոլար վնաս կրեցին, և Ճափոնի դիւանագիտութեան վրայ, Քորէա 60,000 տոլար տուժել յանձն առաւ։ Ճափոն գոհ չեղաւ, մասերը գրաւ առնուլ ուզեց, Քորէա խնդիրն երկարեց, և կիրքերն աւելի արծարծեցան երբ Ճափոն ապաստանած կարեւոր Քորէացի մը խաբուսիկ խոստմամբ իւր երկիրը կանչուելով սպանուեցաւ։ Ճափոնի մէջ ուրիշ Քորէացի մը սպանեցաւ և մարդասպանն ապաստանեցաւ Քորէական դեսպանատունը։ Բայց զայրացեալ Ճափոնցիք մտան դեսպանատունն և մարդասպանն յանձնելն պահանջեցին։ Քորէա Չինէն օգնութիւն ուզեց։ Մինչեւ որ Չինէն 2,000 զօրք եկաւ, Ճափոն 9,000 զօրքով գրաւեց Քորէայի մայրաքաղաքը Սէուլ։ Քորէայի արքայն Միացեալ Նահանգաց դիմեց։ Ճափոն պահանջեց որ Քորէա իւր թեւարկութեան տակ դրուի, և Չին, չհամաձայնելով, բազում զօրք պատրաստեց պաշտպանելու համար զՔորէա։

Բայց անգլին եւրոպեան Տէրութիւններ կան որք աղէկ աչքով չեն նայիր այս անցքերու։ Ամերիկա, Անգլիա, Ռուսիա և Գերմանիա մարտանաւեր ղրկեցին Շէմուլբօ, իրենց հպատակաց շահերը պաշտպանելու։ Ռուսիա և Անգլիա աչք տնկած են Քորէայի։ Երկուքն ալ դէթ մէկ մէկ նաւահանգիստ կ'ուզեն, խաղաղականին մէջ կայան մ'ունենալու համար իրենց պատերազմական և առեւտրական նաւերուն։ Ռուսիա բացարձակ յայտարարեց թէ Քորէային Ճափոնի ձեռք անցնելուն չի հաւանիր. զի չուզեր տկար դրացւոյ մը տեղ հզօր դրացի մ'ունենալ։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԵՐԿՈՒ ՍՊԱՅԻՑ արձակման Ֆրանսայի մէջ Վիլհէլմ կայսեր նկատմամբ յառաջ բերած շնորհակալութեան զգացումին Պ. Բէրիէ արձագանգ եղաւ երկրորդ անգամ, դեսպանաց շնորհաւորութիւններն ընդունելուն առթիւ առանձինն գերման դեսպանին հետ խօսակցելով։ Փարիզի ամենէն գերմանատեաց թերթերն անգամ հաստատեցին թէ այս բարեգթաց ներումով Վիլհէլմ կայսր ժողովրդականութիւն շահած է ի Փարիզ, (ուր ո՛չ այնքան դիւրին է ժողովրդականութիւն շահելն ալ, ժողովրդականութիւնը կորսնցնելն ալ։)

—Երկուքին սպայք հասան Փարիզ, և գովեստիւ կը խօսին իրենց բերդապահութեան պաշտօն Գերմաններուն իրենց հետ մարդասիրութեամբ վարուելուն նկատմամբ։

ՌՈՒՍԻՈՅ ելմտական նախարարն արտօնեց Օտեսայի Սակարանը 450,000 րուպլի փոխառութիւն մը կնքելու, Սակարանի նոր շէնք մը կառուցանելու համար։

ՉՐԱՀԱՒՈՐԻ ՄԸ ԱՆՈՒՆԸ.— Պ. Ֆառնօ, 1890ին, ի Թուլոն այցելութեան առթիւ, առաջին գամը զարկած էր զրահաւորի մը որ «Լազար Ֆառնօ» պիտի անուանուէր, ի պատիւ իւր պապուն։ Որովհետեւ այս զրահաւորին ի ծով իջեցումը շաբթուս մէջ տեղի պիտի ունենայ, Թուլոնի լրագիրք և անոնց հետեւելով Փարիզի լրագիրք կ'առաջարկեն անոր անունը պարզապէս «Ֆառնօ» դնել, որով կարելի կ'ըլլայ պատուել ո՛չ միայն պապն այլ և թոռը։ Կ'երեւի թէ այսպէս պիտի ըլլայ։

ԵԳԻՊՏՈՍ.— Ծարտարագիտական թերթ մը կը հաշուէ թէ 15 տարիէ ի վեր եգիպտական կառավարութիւնն 4,800,000 անգլ. ոսկւոյ արժէքով երկաթուղայ նիւթ (վակօն, շոգեկառք, ելն.) գնած է։ Այս գումարի 100 ին 15 ը միայն վիճակած է անգլ. տուներու, նոյնչափ մ'ալ գերմանական տուներու, իսկ 100 ին 70 ը գացած է պելժիական և ֆրանսական տուներու, յորմէ կը հետեւի թէ անգլ. տուները բացարձակ շահ մը չեն կրցած ընել։

ԱԼԻՒՐԻ ԽՆԴԻՐՆ Եգիպտոսի մէջ ալ կը յուզուի ճիշդ ինչպէս Կ. Պոլսոյ մէջ։ Բնիկ ջաղացպանք չեն կրնար մրցիլ օտար ալիւրին դէմ։ Օտար ալիւրին պարկն 57 ղրշ.ի կը ծախուի, մինչ բնիկը 65 ղրուշէ պակաս չի գար։ Նուպար փաշա, բնիկ ջաղացպաններու աղերսագրին վրայ, հրամայեց որ օտար ալիւրներուն տարրալուծութիւնը կատարուի խնամով։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼՆ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

Պ. Քառնոյի յուղարկաւորութեան առթիւ պսակներու անհամեմատ շարքին մէջ ուշագրաւ էր նաեւ անգլիական լրագրաց ոմանց, ի գլուխ որոց Թայմզի, կողմէ ղրկուած պսակն։ Անգլիոյ գրագէտ և հրապարակագիր մասն իւր ցաւակցութիւնը բացարձակ ձեւով մը արտայայտեց ֆրանսական ազգին։

ՌԸՆԱՆԵԱՆՔ որք ի Փարիզ կ'ուզէին Ռընանի արձանը կառուցանել Պրըթանիոյ գաւառին իւր ծննդավայր Թրէկիէ քաղաքին մէջ։ Ամեն բան պատրաստուած էր, զարմանքով և ցաւօք լսեցին որ տեղւոյն ժողովրդեան հաւատարիմ թարգման հանդիսանալով՝ Թրէկիէի քաղաքային խորհուրդն համամիտ չէ արձանին շինուելուն։ Ռընան իւր գաւառին մէջ պատիւ չունի եղեր։ Բայց ինք հարկաւ կարդացած և բնագրին հետ բաղդատած ու վերլուծած էր Աւետարանին այս մասը մէկ խօսքն ալ։

ՏԻԿԻՆ ՔԱՌՆՈՅԻ համար երէկի հեռագիր կ'ըսէին թէ իրեն առաջարկուած թոշակը մերժած է։ Աւասիկ վեհանձնութեան նոր ցոյց մը։ Պէտք է գիտնալ թէ Քառնոյի ընտանիքին ցկեանս թոշակ կապելու համար կառավարութիւնը ծրագիր մը պատրաստած էր, զոր Խորհրդարանն անշուշտ միաձայն պիտի քուէարկէր։ Տիկին Քառնօ ծրագրին ներկայացման առաջքն առաւ իւր մերժողական պատասխանով։

ԼԷՏԻ ՏՐՖՐԻՆ, Փարիզի անգլ. դեսպանին կինը, տեսնելով որ Քառնոյի մարմնոյն վրայ վերջին ակնարկ մը նետելու համար Էլիզէի պալատան առջեւ շարուած ամբոխին ծայրը մինչեւ դեսպանատան առջեւ հասած է, և խեղճ սպասողները ծարաւէն կը մարին բայց տեղերնէն չեն շարժիր, միջօրէէն մինչեւ իրիկուն քանի մը օր շարունակ զբաղեցաւ դեսպանատան երկաթեայ վանդակորմին մէջէն գաւաթով ջուր տալու սպասողներուն, և ասոնց երախտագիտութեան արժանացաւ։

ՊԱՊԻՆ ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆԸ.— Գերման լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Ռէնեան Նահանգի Աւետարանական Միութիւնը պաշտօնապէս բողոքած է այն շրջաբերականին դէմ որով Բողոքականներուն հրաւէր ղրկուած էր Հռոմայ Եկեղեցւոյն հետ միանալու։ Սոյն բողոքական ժողով կը յայտարարէ թէ Լութէրի հեղինակութենէն զատ ուրիշ հեղինակութիւն ճանչնալու պէտք չունի։

ՇԱՔԱՐԻ զուտ տեսակներէն առնուած յաւելուածական տուրքը Սեպտ.ի սկիզբէն պիտի ջնջուի Ռուսիոյ մէջ, միջոց տալու համար ռուսական գործարաններուն որ օտար գործարանաց դէմ աւելի յաջողապէս մրցին, շաքարի գնոյն ներկայ անկման մէջ։

ՍՊԱՆԻՈՅ մանուկ թագաւորը զուարճացնելու համար իւր տարիքն ունեցող տղոցմէ (հինգէն ութ տարու) վաշտ մը կազմուեցաւ, որ ճիշդ սպանիական զօրաց նման համազգեստ (կապոյտ հագուստ և կարմիր գտակ) հագած և նոյն տեսակ հրացանով զինուած է, միայն թէ ասոնք աւելի փոքր են։ Չորս հարիւր տղոցմէ բաղկացեալ այս վաշտ վեց գումարտակի բաժնուած է։ [illegible], նուագածուք, թմբկահարք, ամեն բան կատարեալ է։ Առաջին գումարումն առաջիկայ երկուշաբթի տեղի պիտի ունենայ, և հրամանատարութիւնը պիտի ընէ մանուկ թագաւորը, որ բէչ մը սուղ այս զուարճալիքէն շատ հաճոյք կ'առնու եղեր։

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ՎԱՌՆԱՅԷ

Վառնայէ գրուած մասնաւոր նամակէ մը հետեւեալ տեղեկութիւնը կը քաղենք.

«Պուլկարական շոգենաւային նորակազմ ընկերութեան Անգլիոյ մէջ շինել տուած առաջին շոգենաւն որոյ անունն է Պորիս, ճամբայ ելաւ դէպ ի Վառնա։ Երկրին ամեն կողմերէն խնդրուեցան առեւտրական այս նոր ընկերութեան բաժնեթուղթերը. բայց շաբթուս մէջ ստորագրումը փակեցաւ, զի ընկերութիւնը 3,671 բաժին ծախած ըլլալով, վճարած է Պորիս շոգենաւուն ծախքն և Պուլկարիա անուանուած երկրորդ շոգենաւու մ'ալ ծախքը։ Գումար մ'ալ աւելցած է ընթացիկ ծախուց համար։ Կը յուսացուի այս ընկերութեան շնորհիւ զարկ տալ պուլկարական նաւահանգստաց մէջ առեւտրական գործառնութեանց և ծովային հաղորդակցութեան։

«Ընդդիմադիր կուսակցութիւնը վերջնապէս կազմակերպեցաւ Պ. Սթամպուլովի տնօրէնութեան ներքեւ։ Երկուց կուսակցութեանց ոյժն ի մօտոյ պիտի փորձուի Սապրանիէի նոր ընտրութեանց առթիւ։»

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 5 Յուլ.— Անգլ. կառավարութիւնը ծանուցագրեր ղրկեց առ Չին և առ Ճափոն, Քորէայի մասին՝ խնդիրը խաղաղապէս վերջացնել պիտի ջանայ։

ՍՈՖԻԱ.— Պ. Սթամպուլովի լրագրին՝ Սվոպոտայի՝ տնօրէնը քաղաքական բանտարկութեան դատապարտուեցաւ, Սոֆիայի նախնական դատարանի ընդհանուր դատախազին դէմ վատահամբաւիչ լեզուաւ գրելուն համար։ Ուրիշ դատեր ալ պիտի բացուին նոյն տնօրէնին դէմ։

ԱԼԺԷ.— Լուտովիկ-Սալվատոր արքիդուքսը բերող զբօսանաւը խրեցաւ Ալժէէ քանի մը քիլոմեթր հեռի։ Արքիդուքսն և իւր մարդիկ ազատեցան։

ՓԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Յուլիս 1—4, հոս 39 վարակեալ, 11 մեռեալ հնդախտէ։ Քրոնշդատ, 18 վարակ. և 4 մեռեալ։

ԴԱՐՄԱՆԱՏՈՒՆ

Կայս. Իրատէ մը հաստատ հիմնուած

ՏՈՔԹ. ԲԼԷՍՔՈՎԻ ՁԵՌԱՄԲ

34, 36,—Բերա Լեհ փողոց,—34, 36

Դարմանատան վարչութիւնը պատիւ ունի ծանուցանել հասարակութեան թէ հաստատութիւնն արդէն սկսած է գործել։ Դարմանատունը չպիտի ընդունի նիխտ կամ տարափոխիկ հիւանդութիւններով վարակուող հիւանդները։ Դարմանատան մէջ հիւանդ մը չպիտի ընդունուի մինչեւ որ կանխաւ իմաց չը տրուի վարչութեան որ այն ատեն սենեակ մը կը յանձնէ։

Վարչութիւնը յանձնուած է Տքթ. Մ. Լօղոթէթիսի, Տքթ. Պլէսքովի եւ Տքթ. Հ. Լօղոթէթիսի։

Դարմանատան մէջ կրնան բնակիլ նաեւ կիներ՝ իրենց տղաքներին սպասելով, ինչպէս նաեւ յղի կիներ որք միջոց չունին իրենց տան մէջ դարմանուելու։ Իւրաքանչիւր հիւանդ կրնայ իր հետ ունենալ ազգական մը կամ սպասաւոր մը. իրենց բնակութեան գինը պիտի կարգադրուի վարչութեան հետ։ Հաստատութեան երկու տուներէն մէկը պիտի յատկացուի կիներուն, միւսը երիկմարդոց։

Ասկից զատ կը ծանուցուի հանրութեան թէ յունիս 5/17էն սկսած է պզտիկ հիւանդներուն ձրի դարմանումը։ Դարմանատան բոլոր բժիշկները իւրաքանչիւրն իր մասնագիտութեան մէջ եւ ի կարգին ձրիապէս հիւանդ պիտի նային միշտ առտուան 10էն «Ժ. Ե.» հետեւեալ կարգով.

Տքթ. Աբռատոփուլօ, մասնագէտ ջղային հիւանդութիւններու, ուրբաթ. Տքթ. Պիսթիս ականջով, հինգշաբթի. Տքթ. Էվթիքօվլ մասնագէտ մորթի հիւանդութիւններու, եւայլն, չորեքշաբթի. Տքթ. Լաւտի, վիրաբոյժ ֆրանսական հիւանդանոցի, հինգշաբթի. Տքթ. Մ. Լօղոթէթիս մանկաբոյժ եւ կնախտաբոյժ, երեքշաբթի եւ շաբաթ. Տքթ. Հ. Լօղոթէթիս՝ մանկաբոյժ եւ կրծոսկրաբոյժ, երկուշաբթի եւ ուրբաթ. Տքթ. Պլէսքով, մասնագէտ ականջի, քթի եւ կոկորդի հիւանդութեանց, երեքշաբթի եւ շաբաթ։ Դարմանատան բժշկական տարրալուծումները պիտի կատարէն բժիշկներ Պ. Աբևուի եւ Ֆրիտման։ Մանրամասն տեղեկութեանց համար վարչութեան դիմել։ 3—12

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԵԱՆ

ԲԺՇԿԱՑ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԸ

Փափաքելով հաստատութեանս ամեն մասամբ՝ մանաւանդ բժշկական ճիւղն, ներկայ պահանջից համաձայն աւելի լաւագոյն վիճակի մը վերածել, մեր 21 մայիս թուակիր և 634 համարաւ գրութեամբ խնդրած էինք Վսեմ. Տօքթ. Սէրվիչէն, Տօքթ. Խորասանճեան, Տօքթ. Փէշտիմալճեան փաշա և Տօքթ. Օրմանեան էֆէնտիներէն, որպէս զի հաճին Ազգ. Հիւանդանոց այցել և ամեն ինչ անձամբ անձին քննել և ինչ բարեփոխում որ հարկ զատեն՝ ինչպէս նաեւ յարմար դատուած նոր բժշկաց անուններն նշանակելով հանդերձ մեզ իմացնեն, որպէս զի ընթացք գործադրենք։

Մեծաւ շնորհակալութեամբ կը յայտարարենք թէ՝ մեր այս հրաւէր անպատասխանի չմնաց, և յունիս մէկին Վսեմ. Տօքթ. Խորասանճեան և Տօքթ. Օրմանեան էֆէնտիներն հիւանդանոց այցելեցին՝ ամեն ինչ ժամերով քննեցին, և հիւանդանոցի արդի վիճակը ի նկատի առնելէ յետոյ, մինչեւ որ Հիւանդանոցի վերաշինութիւնը կատարելապէս աւարտի, անհրաժեշտ համարուած բարեփոխումները մեզ յայտնեցին։

Ահաւասիկ յիշեալ Վսեմ. բժշկաց առաջարկութեանց համաձայն մեր ըրած տնօրինութիւններն.

Նախ. Շաբաթը երկու անգամ այցելելու պայմանաւ վիրաբոյժ կարգուած է Տօքթ. Մօնճէրի, որոյ աշխատակից է Տօքթ. Պալեան էֆէնտի։

Երկրորդ. Վիրաբոյժ կարգուած է Տօքթ. Էլմասեան էֆէնտի, որ ամիսը 20-25 անգամ պիտի այցելէ, և որոյ աշխատակից է Տօքթ. Թաշճեան էֆէնտի։

Երրորդ. Ներքին հիւանդութեան համար յատկացուած է Տօքթ. Նահապետեան էֆէնտի, աշխատակցութեամբ Տօքթ. Թաշճեան և Տօքթ. Պալեան էֆէնտիներու։

Առ այժմ իրենց առաջարկութեան համաձայն՝ բժշկաց անուանումն այսպէս կարգադրուած է։ Եթէ յառաջիկային թէ աչքի, թէ ականջի և այլ հիւանդութեանց համար մասնագէտ բժիշկներ կարգելու պէտք տեսնեն, յօժարութեամբ պիտի ընդունինք։

Մինչեւ հիմայ մեր բժիշկներն օր ընդ մէջ կայցելէին, սակայն այսուհետեւ ըստ նոր կարգադրութեան՝ ամեն օր՝ ամեն բժիշկ պիտի այցելէ։

Չորրորդ. Հիւանդապահաց թիւը աւելցնել և կարող հիւանդապահներ ընտրել առաջարկած էին, ուստի անկարող հիւանդապահները ճամբել և անոնց տեղ կարող հիւանդապահներ գտնել, և մինչեւ իսկ ի հարկին վկայեալ հիւանդապահ եւ հիւանդապահուհիներ դրսէն բերել պիտի տանք։

Գալով ուրիշ բարեփոխմանց, ըստ առաջարկութեան՝ հիւծախտաւորները նոր շինուած պաւլոնին մէջ փոխադրեցինք։ Նաեւ կանանց հիւծախտաւորաց և այլ վարակիչ հիւանդութեանց համար զատ զատ չորս պաւլոններ շինելու համար, ճարտարապետին հետ խորհրդակցելով՝ յարմար դատուած տեղերն որոշուած և ընդ փոյթ շինութեան պիտի սկսուի։

Հինգերորդ. Քանի տարիէ ի վեր որ վերաշինութիւնը դադրած է, յաւելեալ հողակոյտներ, քարեր, փայտեր, երկաթներ և այլն հաստատութեանս հրապարակին մէջ խառն ի խուռն դէզ դէզ մնացած էին։ Կանանց հին յիմարանոցի, բաղնիքի և լուացարանի շէնքերն ալ անգործածելի և խախուտ ու վտանգաւոր վիճակ մը ունենալով, տգեղ երեւոյթ մը կ'ընծայէին։ Իրաւամբ մեր Վսեմ. բժշկաց ալ տեսութենէն չվրիպելով այս երեւոյթ, ժամ առաջ թէ հին շէնքերը փլցնել և թէ հրապարակը յարդարել յարմար դատած էին։

Ըստ նոցա առաջարկութեան՝ վերաշինութեան յատակագիծն հիմ բռնելով՝ բժշկաց արտօնութեամբ թէ՝ մեր յիմարներէն և թէ՝ դուրսէն 40 հոգիի չափ յարդարման գործին կ'աշխատցնենք այս պահուս։

Վեցերորդ. Ըստ առաջարկութեան՝ բոլոր պատսպարելոց սնունդն աւելի եւս բարւոքելու համար, մեր սիրեցեալ Վեհ. կայսեր շնորհիւ հաստատութեանս յատկացեալ օրական 60 հոխա մսին վրայ՝ դըրսէն միս գնելով յաւելում մ'ըրած ենք։

Եօթներորդ. Ընդհանրապէս բոլոր բաժիններու մէջ տիրող խոնաւութիւնը կարելի եղածին չափ պակսեցնելու համար, Որբանոցը այլուր փոխադրել անհրաժեշտ դատած էին, որպէս զի տեղ բացուելով պարապ մնալիք սրահները հիւանդաց և յիմարաց յատկացուին և սոյն վիճակը ըստ կարելւոյն բարւոքի։—Այս կէտ ի վաղուց հոգաբարձութեան գլխաւոր մտածմանց առարկայ եղած էր։ Որբանոցը վերստին Ս. Յակոբ փոխադրելու համար գաղափար մը կայ և հարկ տեսնուած նորոգութեանց համար Ազն. Խնամակալ Տիկնայք—200—ոսկի խոստացած են, բայց Ս. Յակոբայ արդի շէնքն այնքան խախուտ է, եւ ալեաց սաստկութեան դիմանալու անկարող գետինն ամուր պատերով զօրացնելու եւ հինցած փտած շէնքն հիմնովին նորոգելու համար այնքան մեծ ծախքի պէտք կայ, որ երկու կամ երեք հարիւր ոսկիով գլուխ ելնելիք բան չէ։ Բաց աստի, Որբանոցին այնքան հեռի տեղ մը ըլլալն արգելք կ'ըլլայ խնդրելի ուսուցիչներուն եւ արհեստի վարպետներուն յաճախակի այցելութեան (զի որոշած ենք ի մօտոյ նաեւ արհեստանոց մը կցել Որբանոցին)։ Այս պատճառներով ահա Որբանոցին ի Ս. Յակոբ փոխադրումը ցարդ յետաձգուած էր։ Միւս կողմէ, եթէ Որբանոցն այլուր փոխադրել պէտք ըլլայ, տարին առնուազն 2-300 ոսկւոյ մօտ ծախք մը կ'աւելնայ։ Սոյն ծախքը արդէն Ազն. Խնամակալ Տիկնայք առանց հաստատութեանս սնտուկին բեռ ըլլալու, ամեն տարի իրենք հայթայթել խոստացած են, պայմանաւ որ Որբանոցը Ս. Յակոբէն զատ, քաղաքին մօտ և յարմար տեղ մը փոխադրուի։

Ըստ բաղձանաց Ազն. խնամակալութեան, եթէ Որբանոցն մօտակայ և յարմար տեղ մը կարող ըլլանք փոխադրել՝ ընդ փոյթ պիտի գործադրենք. իսկ եթէ այսպիսի հաստատութեան մը յարմարող շէնք մը չը կարենանք գտնել, յայնժամ ըստ կարելւոյն Ս. Յակոբը նորոգելով՝ առժամապէս անդ փոխադրել պիտի պարտաւորինք։ Այս նպատակաւ Վսեմ. բժշկաց հրահանգին համաձայն, Ս. Յակոբայ բոլոր մասերը եւ հոն գտնուած բոլոր գոյքերը պաշտօնապէս հակախտուած են։

Ութերորդ.— Բարեփոխմանց մասին Վսեմ. բժշկաց ըրած միւս առաջարկութիւնք եւս որք հաստատութեանս ներքին կարգադրութեանց կը վերաբերին, լրջօրէն ի նկատ առնուած են, և ի՛նչ ի՛նչ հրահանգներ արդէն տրուած են առ ի գործադրութիւն։

Արդ, պարտ անձին կը համարիմ հրապարակաւ խորին շնորհակալութիւն յայտնել յիշեալ Վսեմ. բժշկաց, որ յանձն առին մարդասիրաբար և անձնուիրաբար քանիցս այցելել ի Հիւանդանոց յօգուտ հաստատութեանս և ի մխիթարութիւն հարիւրաւոր տառապելոց։

Մեր ամենուս փափաքն է հաստատութեանս ամեն մասամբ՝ մանաւանդ բժշկական ճիւղը աւելի բարգաւաճ և կանոնաւոր վիճակի մը վերածել. այս համոզմամբ՝ թէ՛ մասնագէտ և թէ՛ փորձառու բժշկաց պաշտօն տրուելով՝ անտարակոյս ենք որ, անոնց այցելութեամբ թէ՛ բարոյապէս և թէ՛ նիւթապէս պիտի օգտուինք։

Թէպէտեւ այս նոր կարգադրութեամբք բաւական մեծ ծախուց պիտի ենթարկուինք, սակայն ապահով ենք որ, նուիրատու հասարակութեան վստահութիւնն և համակրութիւն կրնայ նոր միջոցներ ընձեռել մեզ, և մեծայոյս ենք որ թոշակաւոր մասնաւոր հիւանդներ ընդունելով՝ կարող պիտի ըլլանք հասոյթի նոր միջոց մը ստեղծել այս բազմակարօտ հաստատութեան համար։

Հոգաբարձու Ս. Փրկչի Ազգ. Հիւանդանոցի
ՍԱՐԳԻՍ Յ. ԹԱՇՃԵԱՆ

ՏԱՂԻԿ շաբաթաթերթը՝ իր նոր հրատարակչին, Գայսէրեան Գրիգոր էֆէնտիի եւ իր խմբագրական նոր մարմնոյն միջոցաւ կանոնաւորապէս կը հրատարակուի ամեն չորեքշաբթի։ 7րդ թիւն հրատարակուեցաւ այսօր, հետեւեալ բովանդակութեամբ.

Ոչ միայն հացիւ, ՍՄԲԱՏ ԴԱՒԹԵԱՆ.— Նամակ առ Հրատարակիչն, ԵՂԻԱ ՏԷՄԻՐՃԻՊԱՇԵԱՆ.— Պլոտը գտնիմ, ԿԱՐՕ (Մալկայրայէն).— «Անուշս Պոմպէյի» մը գինը [Իրական պատմութիւն], ՏԻԳՐԱՆ ՉՕՒԳԱՍԶԵԱՆ.— Բաց պատասխան Առ Ա. Կէգիւրեան, Ա. ՍԻՄՈՆ.— Առողջապահական [Լեզ]ուանք, ԱՐՇԱԻՐ.— Անճարակին հարսնեւորները [Թարգմ.].— Լուրեր։

Ներքին լուրեր

ՍԷԼԱՄԼԸՔԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Համիտիէ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը միջօրէին այդ մզկիթը գնաց փառաւոր հանդիսիւ և ուրբաթու աղօթքը կատարելէ յետոյ կայս. պալատ վերադարձաւ։

Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին աւստրիական դեսպանն ու առաջին թարգմանը, հելլենական դեսպանը, սպանիական ու շուէտական դեսպանք՝ իրենց առաջին թարգմաններով, իտալական դեսպանատան գործակատարն ու առաջին թարգմանը, Գարատաղի գործակատարն ու կինը, ֆրանսական դեսպանատան զինուորական կցորդը և եօթանասունի չափ օտարազգի զբօսաշրջիկներ։

Ներկայից ոմանք սենեկապետ Խսին պէյի միջոցաւ արժանացան կայսերական մեծարանաց։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԸՆԴՈՒՆՈՒՄ.— Երէկ, ուրբաթ, Սէլամլըքի արարողութենէն յետոյ, Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհեալ արտօնութեամբ՝ աւստրօհունգարական դեսպան Պարոն ֆօն Քալիչէ և յետոյ Գարատաղի գործակատար Պ. Պաքիչ յաջորդաբար Ն. Կ. Վեհափառութեան ներկայանալու պատիւն ունեցան։

ՍԵՐԲԻՈՅ Աղեքսանդր Թագաւորն, իր հիւրամեծարներուն և հետեւորդներուն հետ Սան-Ստէֆանօ շոգենաւով երէկ ժամ 5ին Սէլանիկ մեկներ է։ Սան-Ստէֆանօ շոգենաւը նաւահանգիստ մտնելու պահուն դրօշներով զարդարուեր է և օսմանեան բերդէն թնդանօթներ արձակուեր են։ Կուսակալն ու զինուորական հրամանատարը շոգենաւ երթալով բարի գալուստ մաղթեր են Աղեքսանդր Թագաւորին և յետոյ յամաք առաջնորդեր են զարդարուն մակոյկներով։ Նաւամատոյցին վրայ, զինուորք, ոստիկան-զինուորք ու ոստիկանք բարեւի կեցեր են՝ զինուորական նուագածուաց խումբի մը հետ։ Աղեքսանդր Թագաւորն իր հիւրամեծարներուն և հետեւորդներուն հետ կառքով գացեր է կուսակալին ապարանքը ուր իրեն յատուկ բնակարան մը պատրաստուած էր։ Ն.

վեհափառութիւն յետոյ այցելեր է տեղւոյն երկրորդական ու արհեստական վարժարանները։

Երէկ գիշեր կուսակալին ապարանքին մէջ հացկերոյթ մը տուեր է։

Աղեքսանդր Թագաւորն այսօր ճամբայ կելնէ Սելանիկէն։

ՕԼԿԱ ԹԱԳՈՒՀԻՆ. — Ինչպէս երէկ ծանուցինք, Յունաստանի Թագուհին՝ ընկերակցութեամբ իր զաւակաց Մարի իշխանուհւոյն և Անտրէ, Նիքօլա ու Խրիստոֆոր իշխաններուն, երէկ առաւօտ Վոսփորէն անցնելով Օտեսա ուղեւորեցաւ, ուսկից Բեդրսպուրկ կերթայ։ Ն. Վեհափառութիւն ամիս մը Ռուսիոյ մայրաքաղաքին մէջ մնալէ ետք, Քօբէնհակ պիտի ուղեւորի ընդառաջ Եօրկիոս Թագաւորին ու արքայական գերդաստանի անդամներուն, որոնց հետ Աթէնք պիտի դառնայ սեպտեմբերի վերջը։

Հելլենական դեսպան Պ. Մավրոկորտաթօ՝ դեսպանատան պաշտօնէից հետ շոգեմակոյկով մը Սֆինքսին կը սպասէր Գապաթաշի առջեւ։ Իսկ ռուսական դեսպան Պ. Նելիտօֆ՝ Բէյքօզ պահականաւով ընդառաջ գացած էր Թագուհւոյն զբօսանաւին զոր դիմաւորելով Այ-Սթեֆանոսի բացերը, անոր հետեւեցաւ մինչեւ Գապաթաշի առջեւ, ուր կանգ առաւ Սֆինքսին։

Վեհ. Սուլթանն իմանալով Օլկա Թագուհւոյն ժամանումը, կայս. պալատան արարողապետ Միւնիր փաշան շոգենաւ ղրկած էր բարի գալուստ մաղթելու։ Արտաքին գործոց նախարար Սայիտ փաշա եւս շոգենաւ երթալով իր մեծարանքները մատոյց Ն. Վեհափառութեան։

Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած էր միանգամայն անուշեղէններ, պտուղներ ու սքանչելի ծաղիկներ ղրկել, որոնք պալատական նաւակով մը շոգենաւ փոխադրուելով, մատուցեցան Օլկա Թագուհւոյն։

Թագուհին պաշտօն յանձնեց հելլենական դեսպանին՝ կայս. պալատ երթալով իր շնորհակալութիւնները մատուցանել առ Վեհ. Սուլթանն։

Օսմ. պահականաւին հրամանատար Մուսթաֆա պէյ՝ պաշտօնական համազգեստով՝ շոգենաւ երթալով, ներկայացաւ Թագուհւոյն և իր մեծարանքները մատոյց։ Նոյնպէս Ն. Վեհափառութեան ներկայանալու պատիւ ունեցան մայրաքաղաքիս հելլենական գաղթականութեան երեւելիք։ Սֆինքսին շրջապատուած էր հարիւրաւոր մակոյկներով որոց մէջ կը գտնուէին հելլենական հպատակներ։ Օլկա Թագուհին իր զբօսանաւին կամրջակին վրայ ելլելով, շնորհակալութիւն յայտնեց զգածեալ խօսքերով, զոր աւարտեց «Զիտօ Սուլթան» գոչելով, զոր ժողովուրդը երիցս կրկնեց։

Սֆինքսին մէկ ու կէս ժամ Գապաթաշի առջեւ մնալէ ետք իր ճամբան շարունակեց դէպ ի Սեւ Ծով։ Հելլենական դեսպանն՝ արքայական զբօսանաւին մէջ մնաց մինչեւ Եէնի-գիւղ, ուր ցամաք ելաւ իր կնոջ ու աղջկան հետ, իսկ ռուսական դեսպանատան պահականաւը մինչեւ Քավաք հետեւեցաւ Թագուհւոյն զբօսանաւին, որուն հետ մինչեւ Օտեսա կ'ուղեւորի Պիրէօսի ռուսական պահականաւը՝ Թէրէք։

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ Պ. ԳԱՌՆՈՅԻ. — Երէկ առաւօտ, Հայ Հռոմէականաց Ղալաթիոյ Ցիսուս Փրկիչ եկեղեցւոյն մէջ հանդիսաւոր պատարագ և պաշտօն մատուցեցաւ ի հանգիստ հոգւոյ ֆրանսական հանրապետութեան հանգուցեալ նախագահին։ Եկեղեցւոյն սիւները ու պատերը ծածկուած էին սեւ շղարշներով որոց վրայ արծաթագիծ կը փայլէր Պ. Գառնոյի անուան սկզբնատառը։ Տաճարին մէջտեղը կը բարձրանար՝ ֆրանսական դրօշակով մը ծածկուած մահարձան մը, ջահերով ու դալարներով շրջապատուած. մահարձանին վրայ դրուած էր Հայ-Հռոմէականաց Պատրիարքարանին կողմէ նուիրուած պսակ մը, վարդերէ ու զամբիւղներէ պատրաստուած, ուսկից եռագոյն ժապաւէններ կը կախուէին։

Տ. Ազարեան Պատրիարքը պատարագ մատոյց և հակիրճ քարոզ մը խօսելով, յիշեց Հանրապետութեան ողբացեալ Նախագահին առաքինութիւնները։

Այս արարողութեան ներկայ էր ֆրանսական դեսպան Պ. Գամպօն՝ դեսպանատան գլխաւոր պաշտօնէից հետ։ Նոյնպէս պապական նուիրակ Տ. Պոնէթթի, սուրիացի կաթոլիկներու Պատրիարք Տ. Պէննի և ուրիշ լատին եկեղեցականներ։

Ֆրանսական գաղթականութեան անդամներէն ներկայ էին Թուալթէն փաշա, Պ. Կուանէ, Պ. տը Բալիէս և այլք։ Հայ-Հռոմէական հասարակութեան երեւելիներէն՝ Միքայէլ փաշա Փորթուգալ, Պետրոս էֆ. Գույումճեան, Յովհաննէս էֆ. Սագըզ, Արիստակէս էֆ. Ազարեան, Օննիկ պէյ Մըրըըլը, Կարապետ էֆ. Գարագաշ, և այլք։

Եկեղեցական արարողութիւններէն ետք, Պ. Գամպօն հրաւիրուեցաւ խորհրդարանի սրահն ուր պահ մը հանգիստ առաւ և ընդունեց ներկայից ցաւակցութիւնները։

ԽՈԼԵՐԱՆ Ի ԳԱՒԱՌՍ. — Յունիս 21էն 22, Էնկիւրիի Գըրշէհրի գաւառակին մէջ խոլերայէ մէկ դէպք։

—Յունիս 21էն 22, Եօզղատի մէջ վեց դէպք և հին ու նոր բռնուածներէն չորս մահ։

—Գայսերիի մէջ յունիս 21էն 22, ութ դէպք և հին ու նոր բռնուածներէն չորս մահ։ Սօրղուն գիւղախումբի մէկ գիւղին մէջ մէկ մահ։ Իսկիլիպի մէջ ինն օրէ ի վեր դէպք ու մահ չէ պատահած։

—Յունիս 17էն 19, Սըվազի [illegible] գաւառակին մէջ երկու դէպք ու մէկ մահ։ Յունիս 19էն 20, Հաճիքէօյի մէջ երկու դէպք և առաջուան բռնուածներէն երկու մահ։ Ազիզիյէ գաւառակին մէջ չորս դէպք և հին ու նոր բռնուածներէն երկու մահ։

—Յունիս 21էն 22, Սամսոնի և Իւնիայի մէջ հանրային առողջութիւնը գոհացուցիչ է։

—Ագչէհրի մէջ (Գօնիա) յունիս 21էն 22, մէկ դէպք և հին ու նոր բռնուածներէն երկու մահ։ Իսբիլիայի մէջ հինգ դէպք և հին ու նոր բռնուածներէն հինգ մահ։ Ագսէրայի մէջ տասնըեօթը դէպք և չորս մահ։ Արապսունի մէջ մէկ դէպք ու երկու մահ։ Սէլէլէի մէջ երեք դէպք։

—Յունիս 21էն 22, Մալաթիայի մէջ քառասուն երեք դէպք և առաջուան բռնուածներէն տասնըչորս մահ։ Ակնայ մէջ հինգ օրէ ի վեր դէպք չէ պատահած։

—Ջրհանկիր զօրքերէ անոնք, որք ապանեխիչ գործիներու գործածութիւնն ուսած են, Էնկիւրի և այլ տեղեր պիտի ղրկուին։

ՆԵՂՁ ՊԱՆՔՏՈՄՍԵՐԸ. — Լ. Հէրըլտ կըսէ թէ ոսկեդրամի վերածուելու համար մինչեւ երէկ Օսմ. Պանքային ներկայացուած հինգ ոսկինոց պանքտոմսերուն գումարը կը հասնի 127,000 օսմ. ոսկիի։ Ասոնց մէջէն ընդամենը հինգ հատ կեղծ պանքտոմս գտնուած է, ուսկից կերեւայ թէ դրամանենգներուն ժամանակ չէ թողուած իրենց պատրաստած կեղծ պանքտոմսերը տարածելու։ Գաւառներուն մէջ ո՛չ մէկ կեղծ պանքտոմս երեւան ելած չէ։

ՖԵՐԻԳ ԻԶԶԷԹ ՓԱՇԱ ի մօտոյ Եւրոպա պիտի երթայ աչքէ անցընելու համար վառօդի գործարանները։ Իզզէթ փաշա նախագահն է այն յանձնաժողովին, որ պիտի հսկէ մայրաքաղաքիս մէջ կառուցանելի վառօդի երկու գործարաններու շինութեան վրայ։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ վարժարանին մորթային հիւանդութեանց ուսուցիչ գերմանացի Տոքթ. Տիւրինկ երկու տարի գործնական դասեր պիտի աւանդէ Հայտար Փաշայի հիւանդանոցին մէջ, որուն համար իր ամսաթոշակին վրայ յաւելում մը պիտի ըլլայ։

ԲԱՐԻԶԻ օսմանեան դեսպանատան զինուորական կցորդ դէր-գնդապետ Թէվֆիգ պէյ երկու ամսուան արձակուրդ ստացած է մայրաքաղաքս գալու համար։

ՌՈՒԹԵՆԻ. Ձեռնհաս իշխանութիւնը նկատելով որ ճախճախուտ տեղերու մէջ ուռենիներ տնկելը ամեն կերպով օգտակար է թէ՛ մշակութեան և թէ առողջապահական տեսակէտով, որոշած է անոր հունտերը Եւրոպայէն բերել տալով տիպար արտերու մէջ մշակել և յետոյ երբ երկրագործք ուզեն, ձրիաբար տալ անոնց։

ԽՄԲԱԳԻՐ ՏԻԿԻՆ ՄԸ. — Աթէնքի մէջ հրատարակեալ Էֆիմէրիս Թօն Քիրիօն (Տիկնանց Լրագիր) անուն թերթին տնօրէն ու առաջին խմբագիրն՝ Տիկին Մալիրօի Բիրէն երէկ մայրաքաղաքս եկաւ իր ամուսնոյն հետ և մէկ ամսոյ չափ պիտի մնայ ի մեծ կղզի։

ՊԱՐՉԷԼՈՆԱՅԻ օսմանեան հիւպատոսը տեղեկագիր մը մատուցած է Արտաքին գործոց նախարարութեան՝ Պարչէլոնայի և օսմանեան նաւահանգիստներու միջեւ շոգենաւային երթեւեկութեանց կատարման համար օսմանեան շոգենաւային ընկերութիւն մը կազմելու և այդ քաղաքին մէջ օսմանեան արտադրութեանց ցուցահանդէս մը կազմակերպելու նպատակաւ։ Ձեռնհաս իշխանութիւնը նկատելով որ շոգենաւային ընկերութիւն մը կազմելը ժամանակի կարօտ է, յարմար դատած է, որ Մախսուսէի շոգենաւերն կատարեն այդ երթեւեկութիւնը։ Նոյնպէս ցուցահանդէսի կազմակերպութիւնն ալ օսմանեան վաճառականութեան տեսակէտով յարմար դատած է։

ԲՐԻՆՁ. — Անտառաց, հանքից և երկրագործութեան նախարարութիւնը բրինձի մշակութեան համար հրահանգ մը և կանոնագիր մը պատրաստելով մատուցած է Բ. Դրան։ Պետական Խորհուրդն, որուն յանձնուած էր այդ հրահանգն ու կանոնագիրը, յետ քննութեան ընդունելի դատած է։

ԲԱՍԲՕՌՆԵՐՈՒ և Բօռ-Աքմոններու ֆրանսերէն մասերը գրելու համար ֆրանսերէնի հմուտ պաշտօնեաներ պիտի ղրկուին ի Սէրէզ, Տրամա, Գարաֆէրիէ, Գաթէրին, Այնօրօզ և Քավալա։

ՇՔՕՏՐԱՅԻ կուսակալ Ֆէրիգ Ապտիւլքէրիմ փաշա Թուզ գաւառակը գտնուած պահուն հիւանդացած ըլլալով ստիպուեր է Շքօտրա վերադառնալ. որովհետեւ հիւանդութիւնն աւելի սաստկացած է, Ն. Վսեմութիւն բժշկաց կողմէ կը դարմանուի։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ Դրամատան Էսքինէի ճիւղը կեդրոնական գաւառին մէջ անցեալ ապրիլ ամսուն 124,657 ղրուշ փոխ տրուած է. կարօտ եղող երկրագործներուն. Գըրգքիլիսէ գաւառին մէջ 80,725 ղրուշ, Կիւմիւլճինէ գաւառին մէջ՝ 169,325 ղրուշ, Տէտէ Աղաճ գաւառին մէջ 30,947 և Կէլիպօլը գաւառին մէջ 60,553։

ՍԵԼԱՆԻԿԻ մէջ արմտիքներու գինը շատ ինկած է։ Կուսակալութեան կողմէ գրուած է Առեւտրական եւ Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան, որպէս զի երկաթուղւոյ ընկերութիւնը գոնէ առժամաբար զեղչ մը ընէ արմտիքներու փոխադրութեան գնոյն վրայ՝ մինչեւ մէկ ատեն դիւրութիւն մը ընծայելու համար։

ԻԶՄԻՐԻ մէջ արմտեաց գիները վերջին օրերս զգալի անկում մը ունեցեր են։ Գարիի գինը, որ անցեալ շաբթու 11 ղրշ. էր, $9^1/_2$—10 ղրշ.ի իջեր է։ Նոյնպէս բակլան 25 փարաէն 23ի։

Խօտէմիշի մէջ շերամաբոյծներն այս տարի վնասուած են թթենիներու նուազութեան պատճառաւ։ Մետաքսը 8—10 ղրշի կը ծախուի, մինչդեռ անցեալ տարի 18—20 ղրուշ էր։

Այտընի նահանգին Քէօշք գիւղախումբին մէջ Թուզի բերքն այս տարի թէ՛ տեսակով և թէ գնով շատ վար է։

Պերկամայի տասանորդի տուրքն, որ անցեալ տարի 32000 ոսկիոյ վարձակալութեան տրուած էր, այս տարի 21,000 ոսկիի տրուած է։

Այտընի Եէնիբազար գիւղախումբին մէջ բամպակը շատ առատ է։

ՎԱՇԽԱՌՈՒԹ. — Կայս. կառավարութիւնը յատուկ պաշտօնեայ մը ղրկած էր ի Տիվրիկ քննելու համար տեղւոյն վաշխառուներու հաշիւները։ Արդ, Տիվրիկէն կը գրեն թէ ութ հազարի չափ երկրագործներ ապառած են չորս հարիւր հազար ոսկիոյ չափ պարտքէ մը, որ գոյացած էր տոկոսի տոկոսի վրայ բարդուելէն։ Այդ կերպով ութ հազարի չափ արտեր իրենց տէրերուն վերադարձուեր են։ Երկրագործք բարեմաղթութիւններ ըրեր են վասն կենաց Վեհ. Սուլթանին։

ԷՐԶՐՈՒՄՑԻ երկու յոյներ մրցում մը պիտի կատարեն այդ տեղէն մինչեւ Երուսաղէմ հետիոտն երթալու համար եւ մէկ քանի օր առաջ ճամբայ ելեր են։

ԱՄԱՌՆԱՅԻՆ ԹԱՏՐՈՆ ԹԷՓԷ-ՊԱՇԸԻ

Իտալական օբէռայի խումբը այս գիշեր պիտի ներկայացնէ ԹՐԱՎԻԱԹԱ (Travlata), մասնակցութեամբ նոր պարիթօն Պ. Աթիլիօ Վալլիի։

Ա Զ Դ

ԼԸՊԷ և ԸՆԿ. ժամագործարանին կեդրոնատեղին ի Շօ-տը-Ֆօն (Զուիցերիա), քառասուն տարիէ ի վեր այնքան նպաստաւորապէս ծանօթ, որուն ժամացոյցներն Արեւելքի մէջ այնքան գնահատուած են ամենուրեք, փոխադրուած է ի վաճառատուն

Օրօսդի Պաք և Ընկերութիւն
Եօմէր Էֆէնտի խան ի Պոլիս

Ամեն տեսակի հարուստ մթերք. շուտափոյթ կատարում ամեն յանձնարարութեանց։ 1081 10—26

Վատի անտի

ՍԻՐԱՅԻՆ ՏՐԱՄ Ի ՓԵԹԵՐՍՊՈՒՐԿ

Օլկա Բալէմ, Օտեսացի մեծ վաճառականի մը քսանըչորս տարեկան աղջիկը, բարձրագոյն վարժարանէն ելլելէ ետք կը ծանօթանայ Ալեքսանտր Տոմաւի հետ, այրի կնոջ մը զաւակը։ Երկու երիտասարդները այն աստիճան սիրեցին զիրար որ մանկամարդ աղջիկը ա՛լ չուզեց մնալ իր ծնողաց տունը։ Տոմաւ ուզեց Փեթերսպուրկ երթալ իր ուսումը լմնցնելու համար, որմէ ետքը որոշած էր մանկամարդ աղջկանը հետ ամուսնանալ։ Օլկա նպաստներ ընդունեց ծնողքէն և երկու սիրահարները Փեթերսպուրկ գացին. տղայ մը ծնաւ, բայց մեռաւ. Օլկա, որ հրեայի մը աղջիկն էր, կաթոլիկութիւնն ընդունեց։

Տոմաւի մայրը միջամտեց այն ատեն. յաջողեցաւ իր տղան վախցունել եւ այն աստիճան սարսափեցունել որ խեղճը հիւանդցաւ եւ ստիպուեցաւ հիւանդանոց մը մտնել. ամիս մը ետքը դուրս ելաւ բժշկուած, նշանածին քով դարձաւ, բայց յարաբերութիւնները փոխուած էին։ Օլկա Բալէմ կասկածոտ եւ նախանձոտ եղած էր. շարունակ վէճեր տեղի կունենային, իրենց կեանքը արքայութենէն դժոխքի փոխուեցաւ։

Երկուքն ալ որոշեցին պահ մը բաժնուիլ իրարմէ. աշնան պիտի միանային։ Երկու տարփածուները որոշեցին, իրարմէ բաժնուելէ առաջ, ամբողջ օր մը անցունել օթէլի մը մէջ. օթէլ տ'Էօռօբն ընտրեցին։ Մանկամարդ կինն հասկցաւ թէ բաժանումը վերջնական էր. Օտեսա պիտի դառնար անպատուուած. միտքը դրաւ մեռնիլ։ Իր սիրահարը, Տոմաւ, որուն ղրկած էր իր պատիւը, իր հաւատքը, եասաւերին մէկն էր։ Ռեվոլվերի հարուածով մը մեռցուց զայն, յետոյ գնդակ մըն ալ իր կուրծքը միխեց։ Երիտասարդն իսկոյն մեռաւ, իսկ աղջիկն հաւանօրէն պիտի ազատի։

ԵՐՐԵԱԿ ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ

Երեք անձէ բաղկացեալ ընտանիք մը անցեալ շաբթու անձնասպան եղեր է ի Փարիզ, սրտաճմլիկ պարագաներու մէջ։

Տօավիլ փողոցը կը բնակէին Ժաքօպ ամոլն ու իրենց Ռօպէր անուն 8 տարու զաւակը։ Ամուսինը, 45 տարու, հացագործ էր. բայց, վերջին աստիճան հիւծախտաւոր, քանի մը ամսէ ի վեր ստիպուած էր գործէ քաշուիլ։ Կինը, իբրեւ 20 տարու պզտիկ, կար կը կարէր եւ իր վաստակն անբաւական էր ընտանիքն ապրեցնելու։

Այս պայմաններուն մէջ, կեանքն անհնարին երեւցաւ դժբախտ կնոջ։ Բոլոր ունեցածնին լմնցուցին։ Սկսան անօթութեան գելումներով տառապիլ։ Երկու ամսական պարտք ունենալով, հասկցան որ մօտ են արտաքսուելու իրենց երկու ողորմելի խցիկներէն։

Տիկին Ժաքօպ ա՛լ ուժ չունեցաւ այս անագորոյն թշուառութեան դէմ մաքառելու։ Քանիցս կարծիք յայտնեց վերջ տալ իրենց կեանքին, հակառակ իր դրացիներուն քաջալերիչ խօսքերուն։

Ցեռմիչօրէի մը, տան դռնապանուհին իր վարձուորները չտեսնելուն մտահոգ, բանալ տուաւ անոնց սենեկին դուռը։

Աղեկէզ տեսարան մը ետ ընկրկեց ներկաները։ Ժաքօպ եւ իր կինը պառկած էին դրան դիմացը, բազուկնին ձգտած և բերաննին արիւնաշաղախ փրփուրով ծածկուած. պզտիկը, բոլորովին մերկ, կը գտնուէր այս դժբախտներուն միակ անկողնին վրայ։

Երեքն ալ մեռած էին և քիչ ատենէ ի վեր մեռած, վասն զի դիակները դեռ տաք էին։

Խցիկին մէջտեղը կրակարան մը կը գտնուէր, որուն ածուխը սպառած էր։

Սեղանի մը վրայ տիկին Ժաքօպ երկտող մը ձգած էր՝ այս յուսահատ արարքին պատճառները պարզող։

Գինիի կէս պարապ շիշ մը եւ երեք գաւաթներ կը ցուցունէին թէ խեղճերը ստիպուած էին արբենալ արիանալու համար։

Դիակները դիակնարան ղրկուած են։

«ՌՈՒՍԱԼՔԱ»Ն

Ռէվէլէն կը գրեն թէ Հարսալի իշխանութեանց յանձնուեր է շիշ մը զոր ծովին ջուրերը եզերք նետեր են և որուն պարունակութիւնը ճիշդ տեղեկութիւններ կուտայ Ռուսալքայի ընկղմանը վրայ։ Եթէ նորէն խաղ մը չէ այս, այժմ պիտի յայտնուի տեղն ու մանրամասնութիւններն այս աղէտին։

Շիշը գտնուեր է Բացալի մօտ, ծովեզրէն, և ծովային նախարարութեան պիտի ղրկուի եղեր։ Աւասիկ մէջէն գտնուած թուղթին պարունակութիւնը. «Ռուսալքա մարտանաւուն ընկղմանը վրայ լուր. Նաւն ընկղմեցաւ Քալթօպոտէնէն (հաւանօրէն Քալպոտէնկրունկի ծածանոց փարոսին համար է) գրեթէ քսան վերստ հեռաւորութեամբ, բախելէ ետք ժայռուտ կղզեկի մը խարակին որ հազիւ կ'երեւայ Լենէթէյէն։ Ալիքները նաւը առին տարին խարակէն, որմէ ետքը կաթսան պայթեցաւ. Եանիչ հրամանատարը իր տեղը կեցաւ։ Ռուսալքան քառորդ ժամու չափ ջուրին մակերեսը մնաց, մինչ ջուրն արագօրէն ներս կը լեցուէր։ Նաւազները մակոյկ մը իջեցուցին, բայց անմիջապէս շրջեցաւ և ո՛չ ոք ազատեցաւ։ Նաւազներուն մեծագոյն մասը կորան՝ անիւներուն տակ իյնալով։ Ես միակ անձն եմ որ մակոյկին մէջ մնացի և գրեցի նաւակոծութեան վրայ։ Ով մ' պահէք մեզ դէմ, եղբայրներ»։

Ընդդէմ պնդութեան.—Վիշիի լուծիչ փոշի։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ
ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Դրամագլուխ 10,000,000 անգլ. ոսկի

Կեդրոնատեղի Ղալաթիա
ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ Ի ՊՈԼԻՍ
Համիտիյէ փողոց, Թօմուշէ խան
ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ Ի ՊԷՐԱ, ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 190

ԴԻՒԱՆԱ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՔ Ի ԼՈՆՏՐԱ ԵՒ Ի ՓԱՐԻԶ

Մասնաճիւղեր

Ատալիա	Պաղտատ	Լիմասօլ	Ռուսճուք
Ատանա	Պէրութ	Մերսին	Սելանիկ
Այտըն	Պրուսա	Նազիլլի	Սամսոն
Հալէպ	Դամասկոս	Նիքոսիա	Իզմիր
Աղեքսանդրիա	Գօնիա	Ուշագ	Սոֆիա
Ադր. Պոլիս	Լառնաքա	Փիլիպէ	Տրապիզոն
Էնկիւրի	Գահիրէ	Բօր-Սայիտ	

Պարտամուրհակներու և արժէթուղթերու յանձնած փոխարէն առատ փոխ կը տրուի որոշ պայմանաժամով կամ ընթացիկ հաշուով։

Դրամագեղչ արժէթուղթերու։

Հաւաքում փոխանագրերու, չէքերու, պարտամուրհակներու եւ հեռագրական հրամանագրերու Թուրքիոյ եւ արտասահմանի գլխաւոր քաղաքներուն վրայ։

Բացում ընթացիկ հաշիւներու, պահպանում արժէթուղթերու եւ արժէքաւոր նիւթերու։

Գանձում կտրօններու, արժէթուղթերու՝ Թուրքիոյ եւ արտասահմանի վրայ։ Վաճառում եւ գնում դրամներու։

Օսմ. կայս. Պանքան կ'ընդունի դրամական աւանդներ որոշ պայմանաժամով եւ հետեւեալ հաստատուն սակերով.

Տարին 2 ½ % մէկ տարուան պայմանաժամով աւանդի համար.

Տարին 1 ½ % վեց ամսուան պայմանաժամով աւանդի համար.

Տարին 1 % երեք ամսուան պայմանաժամով աւանդի համար։

ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ կը ստանձնէ բոլոր վերոյիշեալ գործողութիւնները եւ բաց ասոր փոխատուութիւններ կ'ընէ ապրանքներու վրայ եւ ապրանքներ կ'ընդունի իբր աւանդ։

Բերայի գրասենեակն ալ կը կատարէ Պանքայի բոլոր այս գործողութիւնները բաց ի ապրանքներէն։ Ասկից զատ, օրուան գինովը կը ծախէ եւ կը գնէ՝ անմիջական յանձնումով, վճարահանութեան զանազան թուղթեր, ինչպէս. Փարիզ քաղաքին պարտատոմսեր, օսմանեան պարտատոմսեր, հելլենական պարտատոմսեր, եգիպտական պարտատոմսեր, եւ այլն եւ այլն։

ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ եւ ԲԵՐԱՅԻ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿԸ կը ծախեն նաեւ օսմ. պարտամուրհակներու բրօմէսներ, եւ արժէթուղթեր կ'ընդունին, ընթացիկ հաշուով, մինչեւ 50 օսմ. ոսկի տարին 3½ տոկոսով։

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ

Յունիս 25/7 յուլիս 1894

Անուանական Դրամագլուխ	Թղթոց Անուանական Գինը		Տոկոս %	Անուանք Արժեթղթոց	Թուականը	Ընթացիկ Գիներ: Դոցուեցաւ երէկ երեկոյ	Ընթացիկ Գիներ: Բացուեցաւ այս առաւօտ
Ա. Ո. 7,183,872	100		1	Քոնսոլիտ Սէրի A	1331	63 —	63 10
» 10,241,048	100		1	» » B		39 10	39 20
» 30,332,811	100		1	» » C		— —	28 10
» 43,963,396	100		1	» » D		26 32	26 38
Ֆր. 793,000,000	400		—	Ռումելիի Երկաթուղի	1870	122 —	123 75
Ա. Ո. 4,545,000	100		4	Օսմանիէ	1890	96 —	— —
Ֆր. 185,631,180	500		5	Բրիօրիթէ	1890	— —	— —
Օ. Ո. 6,499,938	Ֆր. 500		5	Մաքսային Պարտաթուղթ	1886	— —	— —
	Անուանական	Վճարուած					
Ա. Ո. 10,000,000	20	10		Պանք Օթոման	1863		
Օ. Ո. 550,000	22	11		Քրէտի Ժէնէրալ Օթոման	1869	8 23	— —
Ա. Ո. 600,000	10	6		Պանք տը Քոնսդանդինոբլ	1372	3 18	— —
» 600,000	10	5		Սօս. Օթ. տը Շանժ է տը Վալ.	1372	4 30	— —
Ֆր. 14,000,000	140	140		Բաժնեթղթ. Լաւրիումի Հանքին	1378	43 —	— —
» 45,000,000	500	300		Անատօլուի (Բաժնեթուղթ		300 —	— —
» 80,000,000	500	500	5	Երկաթուղիք (Պարտաթղթ.	1339	470 —	— —
Օ. Ո. 200,000	20	8		Թրամուէյ (Բաժնեթուղթ		5 93	— —
Ֆր. 709,506	500	500	5	Թրամուէյ (Պարտաթուղթ	1332	520 —	— —
Ֆր. 100,000,000	500	200		Օսմ. Ռէժի	1333	18 29	18 37
Ա. Ո. 110,000	1.40	1.40	6	Օսմ. Սիկարէթ	1392	1 87 ½	1 77 ½
Օ. Ո. 440,000	11	5½		Օսմ. Ապահովագրական Ընկ.	1893	6 42 ½	— —
Ֆր. 20,000,000	500	500		Ջրի Ընկերութիւն, Տէրքոս	1832	357 —	— —

ՍԹԻԼԱՆՑ (Բրիմ) ԾԻ ՎՐԱՅ	Օ. Ո.	Ղրշ.
8 օրուան համար 1000 հատի	1	75
1 ամսուան համար	3	75
1 օրուան համար	—	70
Ռըբըր	—	—
Կանխիկ (Հէվալէսիզ)	—	35
ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ		
Լոնտոն 3 ամիս Ղրշ.	109	11/13
Փարիզ » Ֆր.	22	95
Վիեննա 8 օրուան Ֆիոր.	11	35
Պերլին չէք Մարք.	18	50

ՍԹԻԼԱՆՑ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ՎՐԱՅ		
8 օրուան համար 25 հատի Ֆր.	3	—
1 ամսուան համար »	—	—
ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ		
Անգլ. ոսկի Օ. Ո. 100 ղրշ.էն	110	6
20 Ֆրանքնոց	87	21
20 Մարքնոց (Գերմանական ոսկի)	107	20
Քրիմից	51	15
Ռուսլ Թղթադրամ	8	49
Մէճիտիյէ	107	38
Մանր արծաթ	102	30
Մէթալիք	97	½
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանի	6	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

Յուլիս 6/24 Յունիս 1894

ՓԱՐԻԶ		
Քոնսոլիտ Օսմ. B Կնիկ. Ֆր.	40	—
» » C » »	27	32
» D (Բացուած »	24	73
» D (Գոցուած »	24	70
Ռումելիի Երկաթուղի »	123	37
Բրիօրիթէ »	477	50
Մաքսային Պարտաթուղթ »	513	75
Օսմանիյէ »	440	62
Ռէժիի Բաժնեթուղթ »	431	87
Պանք Օթոման (անուանկն.) »	Գ.Կ. 617	81
Ռանթ Ֆրանսական 3 % »	100	82
» » 3 ½ % »	107	65
» Իտալական Գ. Կ. »	77	12
Քրէտի Լիոնէ »	735	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Գ. Կ. »	930	—
Քոնդուառ տ'Էսքոնդ »	507	50
Սուէզի Բաժնեթուղթ Գ. Կ. »	2816	—
Եգիպտական Միացեալ »	517	18
Չէք Լոնտոնի վրայ »	25	167
ՎԻԵՆՆԱ		
Ռումելիի Երկաթուղի Ֆիորին	66	10
Օսմ. Ռէժի »	213	20
Փոխանկ. Լոնտոնի վրայ ի տես	125	70
» Փարիզի » »	49	82

ԼՈՆՏՐԱ		
Քոնսոլիտ Օսմանեան A Ա. Ո.	63	25
» » B »	39	62
» » C »	26	87
» D (Բացուած »	24	37
» D (Գոցուած »	24	43
Օսմ. Փոխառ. 1871ի (Փոփոխեալ)	96	75
Փոխառ. 1877 (Տիֆէնս Լօն)	103	25
Պանք Օթոման (վճարեալ) »	14	56
Այտընի Երկաթուղի »	14	—
Գասապայի » »	19	—
Միացեալ Եգիպտական »	102	50
Առանձնաշնորհեալ » »	—	—
Անգլ. Քոնսոլիտէ »	101	50
Ռանթ Հելլենական 5 % »	30	50
» » 4 % »	33	50
Պուլկար. Փոխառ. 6 % »	87	—
» » Նոր 6 % »	103	50
Փոխանկ. Փարիզի վրայ 3 ամիս	25	324
ՊԵՐԼԻՆ		
Օսմ. Փոխառութիւն 1888ի Մարք	—	—
Ռումելիի Երկաթուղի »	107	50
Անատօլուի Երկթղ. ¼ Պրթղթ. »	93	—
Փոխանկ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս	20	345
» Փարիզի » 2 ամիս	80	75

ՈՒՂԵՑՈՅՑ Բ. տարւոյ, բանաւոր եւ գրաւոր թուաբանութիւն, 1—100 թուոց մշակութիւն. աշխատասիրեց Արիստակէս Յ. Պօյաճեան։ Տպարան Դ. Պաղտատլեան։
9 3—3

ԴՐԱՍԵՆԵԱԿ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ, ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԵԱՆ
ՀԱՇՈՒԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ

Քիւչիւք Ապտուլ խան, Թիւ 4. Մարբուճճըլար իչի, Ստամպօլ. Ամեն օր կէս օրէն վերջը

Սոյն գրասենեակի տնօրէնն, որ երկար տարիներ Օսմ. դատարանաց մէջ զանազան պաշտօններ վարելէ յետոյ այժմ փաստաբանութեան հետեւած է, կը վարէ սոյն գրասենեակի տնօրինութիւնը։

ԿԸ ԽՄԲԱԳՐԷ Թուրք. լեզուաւ Օսմ. ամեն նախարարութեանց և մասնաւորապէս դատարանաց ուղղելի ամեն կարգի և տեսակի ալերսագիր, իթիրազ, լահիա, բրօթէսթօ ինչպէս նաեւ ընկերական, առեւտրական և վաճառականական պայմանագիր, ծրագիր, մուրհակ, նամակ, յօդուած, ապագիր և այլն։

Ընծեռած է ամեն միջոց և ձեռնհաս անձանց օժանդակութիւնն, որոց օժանդակութեամբ կը ստանձնէ.

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ օտար տէրութեանց Կ. Պոլսոյ հիւպատոսարանաց և Պատրիարքարանաց ուղղելի դատական, առեւտրական, վաճառականական և ընկերական նմանօրինակ ամեն կարգի և տեսակի գրութեանց՝ հայ. յուն. գաղ. անգլ. գերմ. իտալ. իտալ. սպան. եբրայեց. և պուլղ. լեզուօք։

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ՝ յիշեալ լեզուօք խմբագրեալ նոյնօրինակ ամեն կարգի եւ տեսակի գրութեանց՝ որ լեզուէ որ կը պահանջուի։

ԿԱՐԳԱԴՐՈՒԹԻՒՆ՝ չփոթ եւ կնճռալից հաշուոց. Տոմարակալութեան գրութեան վերածումն անկարգ տումարաց։

Գաղտնապահութիւն, ճշդապահութիւն, երաշխաւորեալ։ 958

ՏՕՔԹՕՐ ՍԻՄՈՆ ԱՌՈՍՏՈԼԻՏԷՍ

Բժիշկ Եէտի-Գուլէի յունաց հիւանդանոցին, մասնագէտ ուղեղային հիւանդութիւններու, ողնածուծի և ջիղերու, ինչպէս նաեւ մասնորական հիւանդութիւններու, (անդամալուծութիւն, կաթուած, գնդերահարութիւն տղաքներու, յօդացաւ, լուսնոտութիւն, կանանց ջլախտութիւն, գլխացաւ, ուղեղատապ և ջիղերու տկարացում եւայլն)։

Հիւանդ կը նայի կէսօրէն ետք ժամը 3էն 5։ Բերա, Թաքսիմ, Սըրա Սելվի փողոց, Թիւ 162, յունական Զաքբիոն վարժարանին դէմը։ 1071 13—35

ՏՔԹ. Ն. ՏԱՂԱՒԱՐԵԱՆ

ԹԷՓԷ ՊԱՇԸ, ՓԱՍՍԱԺ ՏԸՆՏՐՈՒԱ

(Կէյ խուլաչէն դեղարանատան)

Կը դարմանէ ամեն տեսակ հիւանդութիւններ։ Մասնաւոր խնամք ծննդաբերական եւ ջղային հիւանդութեանց։ Կ'ընդունի բշ. գշ. եւ ուր. օրերն յետ միջօրէի ,ժամ 7էն 10 (ը. թ). հինգշաբթի օրերը միեւնոյն ժամերուն ձրի։

Գշ. Եշ. և Շբ. օրերն առաւօտեան ժամ 3էն 4, Մէրհամէթճեան դեղարանն Պահճէ գափու)։ 960

ԻԼԱՆ ՊԱԳԸ ՍԵՐԱՄՔԼԸԻ

Ղալը էզ Եանիա Երինճը Նիգամիէ Ֆըրգասընտա պուլունան հայվանաթա 310 սէնէսինտէ մուգթազի օլուպ մահալլինճէ մէվգըի միւնագասայա գօնուլմուշ օլան էչեաի մույթապիէնին իթասընա թալիպ օլանլարըն փէյ սիւրմէք վէ շէրաիթինի անլամագ իւզրէ թարիխը իլանտէն իթիպարէն 10 կիւն խիթամընա գատար մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ուսումիէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 45 2—3

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Կ. ԻՆՃԻՃԵԱՆ ՈՐԴԻՔ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1860 ԻՆ
ՊՈԼԻՍ, ՄԱՐԲՈՒՃՃՈՒԼԱՐ, ՓՈՔՐ ԱՊՈՒՏ ԽԱՆԻ ԿԻՑ, 4, 6.

ՃՇՄԱՐԻՏ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍ ԵՒՐՈՊԵԱՆ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՃԱՐՏԱՐԱՐՈՒԵՍՏԻՑ

Այս բազմամեայ համբաւաւոր Տուն, ընդարձակ քառայարկ շէնքի մը սրահներուն մէջ, իւր Գաւառացի եւ Պոլսեցի Պատ. յաճախորդաց տրամադրութեան ներքեւ դրած է մետաքսէ, բրդէ, զթանէ, բամբակէ, ֆիլտէքօսէ այլ եւ այլ տեսակ հագնելիք ամառնային եւ ձմեռնային. զանակեղէնք եւ այլ մանր երկաթեղէնք, Խուրտէվաթի եւ Թուհաֆիյէի ամեն առարկայք. բանուածներ, ժամացոյցներ, մեծաքանակ թէ փոքրաքանակ (մինչեւ քառորդ տուգինա). — Գուլպա, թաշկինակ, ֆանէլա, խալըը, անձեռոց, բլաղրան, փողկապ, վզնոց, գօտի, ժաքէդ արանց եւ կանանց, միտ, պէլդա, շալ, բարիւշան։ Նաեւ անուշահոտ, եւ զմելի, մկրատ, ածելի. ոսկի, արծաթ եւ նիքէլ ժամացոյցք, փանտիւլ, շղթայ, զանգակ։ Ծխախոտի, սիկառի տուփ։ Կաշեղէնք, տիկնանց պայուսակներ, նաեւ արմօնիկ, ֆէնիքս, ուրիզա, արխաթօն։ Կօշկեղէնք։ Խաղալիկներ լիփաշ։ Անկողնոյ ծածկոյթ բիրէ եւ բուրդ։ Սեղանի սպասք ալբաքա։ — Ուղղակի յարաբերութիւնք եւրոպեան եւ ամերիկեան գործարանց հետ։ Ամենէն խիստ ճաշակն եւ ամենէն համեստ Քօակն հաւատարմակ գին կրնան մնալ։ Ընդարձակ գործառնութիւնք զաւառաց հետ։ Յանձնարարութիւնք շուտ եւ ճիշդ կը կատարուին։ Երաշխաւորեալ մեծաքանակ գնորդներու ապառիկ ալ կը տրուի։ ՍԱԿԱՐԿՈՒԹԻՒՆ ՉԿԱՅ։ 1038 20—42

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ 881

ՆՈՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ԵՒ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 11,141,290

ՀԱՍՈՅԹ 1891 ՏԱՐՒՈՅ 2,794,012

ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4,146,418

ՀԱՍՈՅԹ 1891 ՏԱՐՒՈՅ 1,099,000

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ հաստատուած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ կ'ընդունին չափաւոր գնով, և մինչեւ ցայս տարի դրամական նպաստաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրած վնասները վճարած են. Նաեւ յետ այսու յետոյ իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուժած վնասնին 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000

Մ Ա Ր Ի Թ Ա Յ Մ

ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամամթերքներն խիստ յօգտակար պայմանաւ։ Գնոյ և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ թիւ 22 և 22 ¹/₂ սենեակներն, առ ԳԱՌՆԻԿ Ց. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեան

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ ԸՍՏ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿԻ 1892 ՕԳՈՍՏՈՍ 2|14ԻՆ

ՎԵՀԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ 20 ՍԷՖԷՐ 1310

Ապահովագրութիւնք ՀՐԴԵՀԻ, ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ, ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԱՅԼ ԱՄԵՆԱՅՆ ՎՆԱՍՈՒՑ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, Կ. ՊՈԼԻՍ ԵԷՆԻ ԽԱՆ, ՔԱՐԱՔԷՕՅ, ՂԱ. ԱԹԻԼ 771

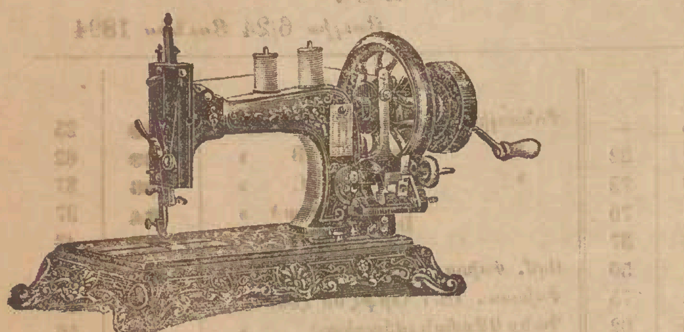
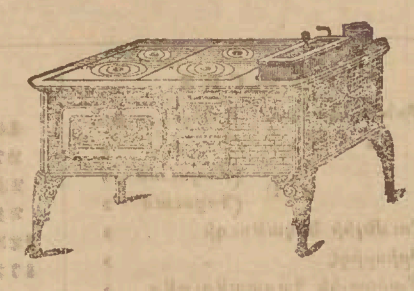

ԷՔՄԲՃՌ ՎԷՌԳԱՆՏ

ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ՄԵՔԵՆԱՅԻՑ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆՆԵՐՈՒ ԱՐՏԱԾՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՇՐՋԱՆԱԿ

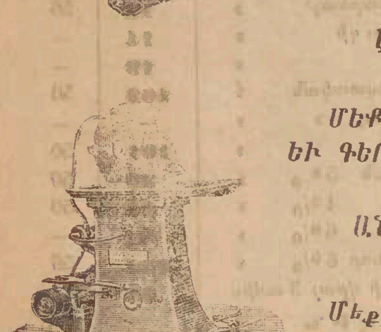
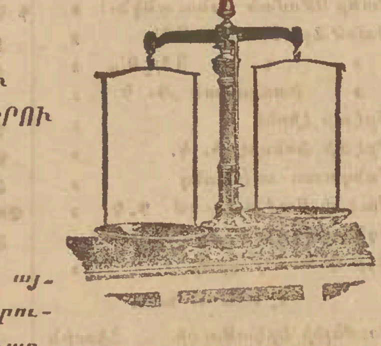

Մեքենաներու և գերմանական արհեստական նիւթերու ցուցադրութիւն ի Ղալաթիա, Բերչեմպէ Բազար, Թիճարէթ խան (Նախկին կեդրոնատեղի Յլասսոտի Րէժիի)

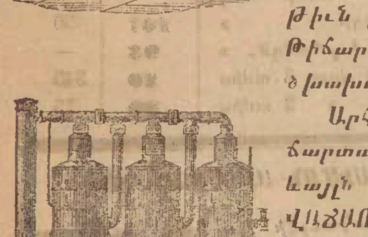
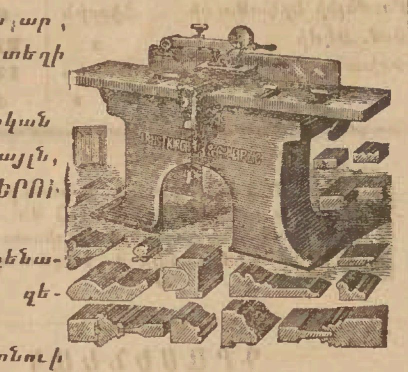

Արհեստական, երկրագործական ճարտարապետական, նաւային եայլն, եայլն ՆԻՒԹԵՐՈՒ և ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՈՒ ՎԱՃԱՌՈՒՄ։

Տեղեկութիւնք կը տրուին մեքենաներու ամբողջ գործարաններու զետեղման վրայ։

Ցուցադրութեան մէջ կը գտնուի մինչ գեղեցիկ մթերք մը զանազան մեքենաներու, ջրհաններու, խոհանոցի նիւթերու, գերմանական յինոլէօմի և ուրիշ վաճառքներու։ 798

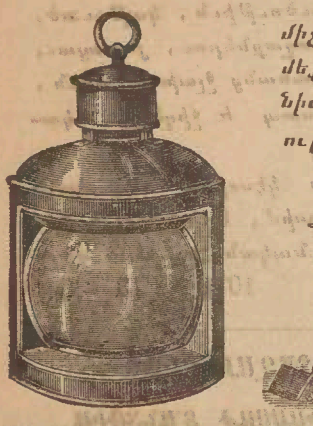
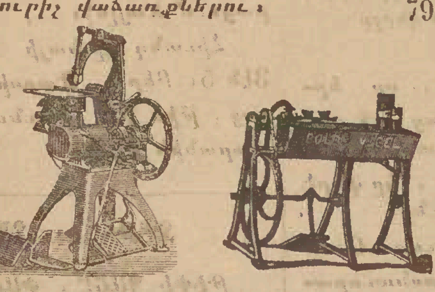
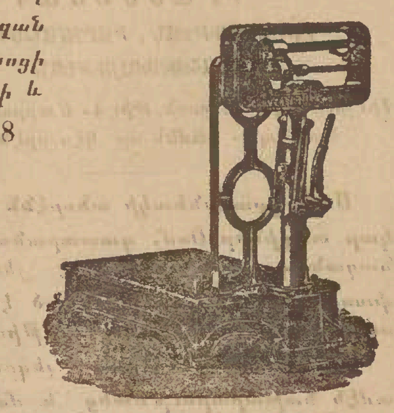

ԿԱՐԻ ՃՇՄԱՐԻՏ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐ

ՍԻՆԿԸՐ

Լաւագոյններն աշխարհի մէջ։ Ամեն ցուցահանդէսներու մէջ ամենէն բարձր վարձքերն առած է։ Սինկըր գործարանը միայնակ աւելի մեքենայ կը ծախէ քան բոլոր միւս գործարանները միահամուռ։ Սինկըրի ճշմարիտ մեքենաները կը կատարեն ասեղի ամեն տեսակ գործեր։ Իր մեծ համբաւին պատճառաւ, բազմաթիւ կեղծեր շինուած են։ Ուրեմն միակ չի բաւեր Սինկըր անունը մեքենային վրայ. ճշմարիտ Սինկըրները մի միայն կը ծախուին Գ.Կ. Էնտլիխի կերի մթերանոցներուն մէջ, Պոլիս, Սուլթան Համամ. Թիւ 2. Տիրէկլէր Արասը Շէհզատէ Պաշի, Թիւ 72. Ղալաթիա, Թիւնէլին բովը, դատարանին դիմացը. Քարաքէօյ, Շիշլիի Թրամուէյին կայարանը. Բերա, Կալաթա—Սերայի վարժարանին դէմը։ Սինկըր ընկերութիւնը մասնաճիւղեր ունի Թուրքիոյ ամեն գլխաւոր քաղաքներուն մէջ։ Սինկըրի ճշմարիտ մեքենան կը կրէ գործարանի սա մարքան.

Թիւ 1058 20—78

Երեք աստղով շիշը 30 ղրուշ, — երեք աստղով ¹/₂ շիշը 15 ղրուշ։ Երկու աստղով շիշը 18 ղրուշ։ Մէկ աստղով շիշը 12։ Մասթիքա և ռաքի-օղի շիշը 12 ղրուշ։

ՏԻՐ. Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՆԿԼՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

4 ՊԱՀՉԷ-ԳԱՊՈՒ Կ. ՊՈԼԻՍ

Մասնագէտք ատամնաց քաշչութեան առանց ցաւի և բոլոր արհեստական ատամներ պատրաստելու, մէկ անգամէն ամենապատշաճ ցուած ատամներ, ոսկի, ադամանդ և մետաղով լեցնելու, ինչպէս նաև դարմանումն ամեն տեսակ բերնի և ատամի հիւանդութեանց։

(Բացի կիրակիէ) ամեն օր առաւօտէն մինչեւ կէս օր։ 114

ԻՒՆԻՕՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ, ՀԻՄՆԵԱԼ 1828

Հաստատեալ է Փարիզ իր կեդրոնատեղին, Պանտ փողոց, Թիւ 15

Դրամագլուխ	Ֆրանք	10,000,000
Պահեստի դրամ	»	7,650,000
Թղթապանակին մէջ	»	69,244,813
Հասոյթք 1892 տարւոյ	»	15,328,801
Վճարուած վնասք	»	176,000,000
Երաշխաւորութիւնք «Իւնիօն-Լիֆ»	»	114,500,000

Ի Կ. Պոլիս, Ընկերութեան դրամատունը՝ ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ։

Տեղեկութեանց համար դիմել առ Սիմոն Քալաջեան, մասնաւոր տնօրէն ի Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, քարաքէօյի հրապարակը, Եէնի-Խան, առաջին յարկ։ 690

ՔՕՆԵԱՔ ՄԷԹԱՔՍԱՍ ԵՂԲԱՅՐ

ԳՈՐԾԱՐԱՆ "ԱՄՊԵԼՈՍ"

ԽՆԴԻՐ ԱՌՈՂՋՈՒԹԵԱՆ

ՔՕՆԵԱՔ ԽԱՂՈՂԻ ՀԱՐԱԶԱՏ ԳԻՆԻԷՆ

Ս. Ի. ԵՒ Ե. ՄԷԹԱՔՍԱՍԻ Ի ՊԻՌԷԱՑ

Փորձեալ՝ հիւանդ և ապաքինեալ անձանց գործածութեամբ և յանձնարարեալ նշանաւոր քիմիագիտաց և բժշկաց մասնաւոր յայտագիրներով որոց անուանքն ստորեւ կը յիշուին։

Ա. Կ. Խրիստոմանոս. դասատու ընդհանուր քիմիագիտութեան եւ Տնօրէն բնալուծարանին։

Pierre Apery (Constantinople) Chimiste expert assermenté près la Municipalité du VIe cercle et des Consulats d'Autriche Hongrie, de Grèce et d'Allemagne.

Օթ. Րուսոփուլոս. օգնական դասատու քիմիագիտութեան ազգային Համալսարանին եւ զինեբան բնագէտ նաւային վարժարանին.

Սփ. Ա. Իզոնոմիտիս. քիմիագէտ եւ օգնական դասատու Համալսարանին։

Տ. Օրֆանիտիս. դասատու համալսարանի եւ նախագահ բժշկական խորհրդոյն։

Թ. Աֆէնտուլիս. դաս. Համալս. եւ Տնօրէն Պիռէայի Հան- հիւանդանոցի։

Ե. Գարամիցա. դաս. Համալս. եւ Տնօրէն Աթէնքի գործնական բժշկութեան։

Մ. Հաճիմիխալիս. դաս. Համալսար։

Տ. Գօ՛նսուշաս. դաս. Համլս. եւ Տնօրէն Մանկաբարձական վարժարանին։

Ա. Զիննի. դաս. Համալ. անդամ Մանկաբուժական ժողովոյն, բժիշկ Մանկաբուժարանին յԱթէնս եւ անդամ Եւրոպիոյ զանազան գիտական ընկերութեանց։

Ի. Ղալվանիս. դաս. Համլ. Տնօրէն վիրաբուժ. հիւանդանոցի, եւ անդամ վիրաբուժական ընկերութեան Փարիզու։

Ն. Տ. Մագգաս. դաս. Համալս. եւ բժիշկ «Եվանկելիսմոս» հիւանդանոցին։

Ս. Մէրգուրիս. Տնօրէն քաղաքապետական «Ակլիս» հիւանդանոյին։

Է. Գալլիոնճիս. օգ. դաս. վիրաբուժութեան-

Ալ. Սգուֆոս. բժշկապետ զօրաց։

Ե. Լաղուտարիս- բժշկապետ նաւ. զօրաց։

Ն. Բէզօփուլոս. դաս. ախտաբանութեան։

Է. Ֆօգաս. բժիշկ եւ անդամ բժշկ. ընկերթ.

Փ. Գամպանիս. բժիշկ թագ. արքունեաց։

Ն. Քս. Տէլարօբթա. դաս. Համալս։

Սփ. Գօնտօլէօն, Տնօր. վիրաբժ. գիտ.

Խսթ. Տամուլիանօս. Տնօրէն զինուորական շտեմարանին դեղօրէից։

Էլ. Տրիգաս. դեղ. նաւային զօրանոցի.

Ն. Փաաթաքիս. բժիշկ ի Քիոս։

Ա. Է. Ա. Գոմանոս փաշա. բժշկապետ արքունեաց Խտիվի յեգիպտոս։

Ե. Ջանկարօլաս. բժշկապետ Աղեքսանդրիոյ յոյն հիւանդանոցի եւ անդամ միջազգային առողջ ընկերութեան Եգիպտոսի եւ Փարիզու բժշկական Արքայութեան։

Ն. Մօսխօպօս. Տնօրէն Աղեքսանդրիոյ յոյն հիւանդանոցին-

Զամպարօս փաշա. բժիշկ ի Կ. Պոլիս։

(Կան նաեւ բազում այլք յայտագիրներ և կարծիքներ թէ՛ ներքին և թէ՛ արտաքին նշանաւոր բժշկաց և քիմիագիտաց կողմէն որք զանց առնուած են։)

ԲՆԱԼՈՒԾԱՐԱՆ ՊԻԷՐ ԱՓԷՐԻԻ

Թիւ 2,164

Փիէր Ափէրի Քիմիագէտ իրագեկ եւ երդմնեալ պաշտօնեայ Քաղաքապետութեան, եւ Աւստրիոյ, Գերմանիոյ եւ հելլենական հիւպատոսարանաց։

ՏԵԱՐՔ Ս. Ի. եւ Ե. ՄԷԹԱՔՍԱՍ

Ի Պիռէայ հրապարակ Ապոլոնի

Ձենէ պատրաստեալ քօնեաքը քիմիական բնալուծութեան ենթարկելով գտանք հետեւեալները.

ԲՆԱԿԱՆ ՏԱՐԵՐՔ

Պարունակեալ քանակութիւն ալքօլի ամէն լիտրի շիշ 775 խորանարդ հարիւրամէթր.—Տեսք յստակ.—Յոյժ թեթեւ թթու.—Հոտ հաճելի եթերի նմանող.—Համ կիզիչ եւ ախորժելի.—Գոյն ոսկեդեղին.—Կազմութիւն հոսող եւ փոքր ի շատէ անհաստատ.—Մրուր ոչինչ.—Խտութիւն 0,939—15° աստիճան։

Աստիճանք. Ե. Լուսաք		43, 5—15°
»	Գարթիէ	17,50—15°
»	Վօմէ	18,00—15°
Եռացումն.		83

ՔԻՄԻԱԿԱՆ ԲԱՂԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Բնական խաղողի գինի 43,40—100,00—ջուր 55,00—100,000.—Շաքարեղէն թանին. Նիւթական տարր 1,50—100,000։

Սէվալիէ, Շաւթօ, Վիտէրիալ, Ստէյնէր, Սալէ, Մօլիէր եւ Ստէյնէն ցոյց տրուած եղանակներու հետեւելով՝ ընդունայն աշխատեցանք ձեր պատրաստած ՔՕՆԵԱՔԻՆ մէջ օտար նիւթեր գտնելու։ Մեր խուզարկութիւններէ բացայայտ կ'երեւի որ ձեր ՔՕՆԵԱՔը ոչ մի օտար ցքի կամ ներկիչ նիւթ կը պարունակէ եւ ոչ արհեստական համեմներ, այլ խաղողի հարազատ գինիէն պատրաստեալ է, որով ջերմապէս կը յանձնարարեմ ամեն կամեցողին լաւ ՔՕՆԵԱՔ ունենալու։

Ի Կ. Պոլիս 11/23 սեպտ. 1891

Փ. ԱՓԷՐԻ

Թիւ 1,203

ՎԿԱՅԱԳԻՐ

Պ. Պ. Մէթաքսաս եղբարց հրաւիրանօք ի Պիռէայ գտնուած քօնեաքի գործարանին այցելեցի եւ հոն պատրաստեալ ըմպելիին նախնական նիւթերը քննելով գտայ թէ խաղողի ցքին կը հանուի 1890 Lille գաղղիական քաղաքին Warein գործարանին շինած կայլակագործիով եւ գործածեալ գինին «ճերմակ Մօսխաթօն» է. գտայ նաեւ թէ 42 մեծ տակառաց մէջ 85,000 օխա պատրաստի քօնեաք կը գտնուի որ տարիէ մը աւելի շտեմարանեալ է զուտ հելլենական ԳԻՆԻԷ եւ որ կը պարունակէ 42,5 °/ₒ բնական ցքի գինւոյ բոլոր անուշահոտութիւնն ունեցող։ Ուստի կարող եմ յանձնարարել ի պաշտօնէ Մէթաքսաս եղբարց ՔՕՆԵԱՔը իբր հարազատ հելլենական որ կրնայ մրցիլ գաղղիական հարազատ քօնեաքներուն հետ։

յԱթէնս 4 Օգոստ. 1892

Տ. Կ. ԽՐԻՍՏՈՄԱՆՕՍ

Դասատու ընդհանուր բնալուծութեան եւ Տեսուչ բնալուծական գործարանին.

Միակ ներկայացուցիչ ի Կ. Պոլիս, ԹՐԻԱՆՏԱՖԻԼՕՓՈՒԼՕ ԵՂԲԱՐՔ 815

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ և ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ՊԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ

Մարսէյլէոյ և Պոնտոսի միջեւ կանոնաւոր ուղեւոր բանող

Առաջին շոգենաւը Պաթում պիտի ուղեւորի հանդիպելով Կիրասոն և Տրապիզոն, յուլիս 10ին երեկոյեան ժամ 4ին (Ը.Ե.)։

Մինչդեռ շոգենաւը ուղղակի Մարսիլիա պիտի ուղեւորի յուլիս 17ին։

Բարիզ-Լիօն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,

Ա. կարգ 245 ֆրանք

Բ. » 175 »

Ողջոյն և արագ ուղեւորութեան նաւորդէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատա ԹԻՄՈԹԷ ԸՐՊՈՒԼ

1054 Մումհանէ Սիթէ-Ֆրան

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Երթեւեկութիւն Անգլիոյ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի միջեւ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ և ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանօ	2000	Ֆլամինկօ	1600	Բալէրմօ	3200
Անճէլօ	3000	Կալիլէօ	5500	Բաւէտէր	1700
Արգօ	5500	Կիդանօ	2200	Բլաթօ	1500
Արկօ	2300	Կօգօ	1800	Բօլօ	1000
Արիօստօ	3000	Կրոտնօ	2200	Քուիդօ	2800
Պասանօ	3000	Հիրօ	2000	Րիալդօ	4400
Պօրօտինօ	2200	Հիտալկօ	3000	Րինալտօ	3200
Պրավօ	2000	Հինտու	7000	Րօլլօ	3000
Պըֆֆալօ	8800	Համպէր	1200	Րօմէօ	3500
Գէյրօ	2600	Այակօ	5000	Րօզարիօ	3500
Գալիբսօ	2500	Ճիւնօ	2300	Սալէրնօ	4000
Գամէօ	2100	Քէլսօ	2000	Սանդիակօ	8200
Գազօ	2000	Քօլբինօ	4.00	Սաֆօ	2000
Գօմօ	2700	Քօմնօ	2200	Սիլվիօ	2000
Զիբակօ	5000	Լէօ	2000	Սօրէնտօ	4300
Դլիօ	5500	Լէբանթօ	4500	Թ. Ուիլսըն	3000
Դօլօրատօ	3400	Լիվօրնօ	3000	Թուրսօ	1200
Տիգօ	2500	Մալմօ	1500	Թօլիտօ	2800
Տօմինօ	2500	Մարէնկօ	4300	Թօրքիտօ	900
Տուրօ	1800	Մարգէլլօ	3500	Ուրպինօ	5000
Տրաբօ	2100	Միլօ	2000	Վօլթուրնօ	5000
Էայնտմօ	2600	Մուրինօ	3100	Ետնօ	3600
Էլտօրատօ	3000	Նէրօ	2000	Զէպրա	1000
Էլէքթրօ	3200	Օրլանտօ	3000	Տիֆայնընս	200
Տրաթօ	2600	Օթէլլօ	5000	Ճըմպօ	200
Ֆալքօն	800	Օզրանօ	4500	Զէրօ	110
Ֆլոտօ	700	Օդդօ	2000	Մօսքիթօ	120

Էճիբշըն Մօնարք	8000
Բիրմըն Մօնարք	8000
Լըդիըն Մօնարք	8100

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի

Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՈՒԻՑՕ

Գործակալք

Թիւ 17—18, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա

858

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Որք շաբաթը երկու անգամ կը բանին Լիվէրփուլէ և Արեւելքի միջեւ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ումպրիա	7718	Գազալոնիա	4845
Էդրուրիա	7718	Պոթնիա	4531
Սէրվիա	7391	Սամարիա	3574
Ուրանիա	7268	Մարաթոն	2403
Բավոնիա	5587	Աղլաս	2393
Սէֆալոնիա	5517	Սարակոսա	2166
Կալլիա	4809	Թարիֆա	2246
Սիթիա	4557	Բալմիրա	2144
Ալէբբօ	2143	Թրինիտատա	1899
Քէտար	1876	Մորօգգօ	1855
Շէրպուրկ	1614		

Թրէնիտատ Լիվրբուլէն ասա պիտի հասնի դէպ 12 յուլիս (Ն. Տ.)։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ձ. ՃՈԼԻ գործակատար Thomas J. Joly

Սիլքսիստոս խան, թիւ 401

Ղալաթիա 932

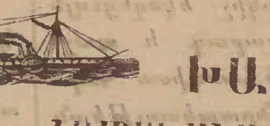

ՇԻՐՔԻԹԻ ԽԱՅՐԻՅԻ

ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ

1894 ՄԱՅԻՍ 17ԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ՄԻՆՉԵՒ ՕԳՈՍՏՈՍ 31

Վոսփորէն Էմինէօնիւ շոգենաւեր

11 15 Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենիք. Մրկ. Ր. Հիս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք.
11 Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք.
11 Գնտ. Վնք. Չնկ. Պէյլ. Գզկ.
11 15 Պէյզ. Բշպ. Չպզ. Գնլ. Ա. Հս. Գնտլ. Վնիք. Չէնկ. Պէյլ. Գզկ.
12 Ենմ. Մէզ. Պէօյք. Թրպ. Ենք. Իսթէն. Մրկ. Ր. Հս. Պէպ. Արնվ. Գրչ. Օրթ. Պէշ.
12 45 Ենմ. Մզպ. Պէօյ. Թրպ. Եէնք, Միրկ, Պօյ, Ր, Հս, Պէպ, Արնվ, Գրչ, Օրթ, Պէշկ,
12 5 Պէյզ. Բշպ. Ենք. Չպզ. Գնլ. Պօյճ. Ր. Ա. Հս. Գնտլ. Պէպ. Արն. Չնկ. Պէյլ. Օրթ. Գզկ. Իսկ. Պշք. Գապ.
12 40 Ր. Ա. Գվ. Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Պէյզ. Բշպ. Չպզ. Գնլ. Ա. Հս. Գնտ. Վնք. Չնկ. Պէյլ. Գզկ. Պշք.
1 45 Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենիք. Սթն. Միրկ. Պյճ. Ր. Հս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք.
2 — Եէնմ, Մէզ, Պէօյ, Թարպ, Պէյզ, Բշպ, Չպզ, Գնլ, Ա, Հս. Գնտ, Վան, Չէնկ, Պէյլ, Գզկ, Պէշկ։
2 40 Ր, Ա. Գվ. Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Պէզ, Բշպ. Չպզ. Գնլ. Ա. Հս. Գնտ. Վնք. Չնկ. Պէյլ. Գզկ. Իսկ
3 — Ենմ. Մզրպ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. Սթէն. Միրկ. Պօյճ. Ր. Հս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պէշքթ.
3 45 Եէն. Մէզ. Պէօյ. Թար. Պէյզ, Բշպահ, Չպզ, Գանլ, Ա, Հիս, Գնտ, Վնք, Չնկ, Պէյլ, Գզկ, Պշկ։
4 15 Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. Սթն. Միրկ. Պօյճ. Ր. Հս. Պէպ. Արնվ. Գրչ. Օրթ. Պշք.
5 — Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Եէնք. Էմիրկ. Ր. Հս. Պէպ. Արն. Օրթ. Պշք.
5 30 Եէն. Մէզ. Պէօյ. Թար. Պէյզ. Փ, Պահչէ Չուպ. Գանլճ. Ա. Հիս. Գանտ, Վանք, Չէնկ. Պէյլ, Գուզկ. Պէշիկթ։
5 45 Եէն, Մէզ, Պէօյ, Թրպ, Եէնք, Սթն. Միրկ. Պօյճ. Ր. Հս. Պէպ, Արնվ, Գրչ. Օրթ, Պշկ,
7 — Մրկ. Ր. Ա. Հս. Գնտ. Արնվ. Չնկլ. Պէյլ. Օրթ. Գզկ. Իսկ. Պշք.
7 — Ենմ. Մէզ. Պէօյ Թրպ Պէյզ. Բշպ. Ենք. Միրկ. Գնլ. Ր. Ա. Հս. Գնտ. Արն. Չնկ. Պէյ. Օրթ. Գզկ Պշք. Իսկ
7 45 Ա. Ր. Գվ. Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. Մրկ. Ր. Հ. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք.
8 45 Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Պէյզ. Բշպ. Չպզ. Գնլ. Ա. Հս. Գնտ. Վնք. Չնկ. Պէյլ. Գզկ. Իսկ.
9 15 Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենիք. Սթն. Պօյ. Ր. Հս. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշկ.
9 40 Եէնմ, Մէզ, Պէօյ, Թրպ, Պէյզ, Եէնք, Չպզ, Ա, Հս, Արնվ, Պէյլ, Գզկ, Իսկ։
10 — Ենմ. Մզպ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. Մրկ. Ր. Հս. Պէպ. Արն. Օրթ. Պշկ.
10 25 Եէն, Մէզ, Պէօյ, Թապ, Եէնք, Օրթք. Պէշ.
10 40 Եէնմ, Մէզ, Պէօյ, Թար, Պէյզ. Բշպ. Չպզ. Գնլ. Ա. Հիս. Գնտ. Վնք. Չնկ. Պէյլ. Գզկ. Իսկ,
11 — Մէզ, Պէօյ, Թարպ, Եէնք, Պօյճ, Ր, Հս, Արնվ, Օրթաք, Պշք.

Կամուրջէն Վոսփոր մեկնող շոգենաւեր

12 30 Պէշկ- Օրթ, Արնվ- Պէպք-Էմիր-Եէնք-Թրպ-Պէօյ- Մէզպ- Եէնմ- Ր- Ա- Գվզ.
1 15 Պշկ. Օրթ. Գրչ. Արն. Պէպ. Ր. Հս. Մրկ. Սթն, Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ.
1 30 Իսկ. Գզկ. Պէյլ. Չնկ. Վնք. Գնտ. Ա. Հ. Գնլ. Չպզ. Բշպ. Պէյզ. Թրպ. Պէօյ. Մէզ. Ենմ.
2 — Պէշ. Օրթ. Արն. Պէպ. Ր. Հս. Մրկ. Ենք. Թրպ-Պէօյ- Մէզպ- Եէնմ։
2 30 Պէշ- Օրթաք- Եէնք- Թրպ- Պէօյ- Մզ-Ենմ-
3 30 Իսկ- Գուզ- Պէյլ- Չէն- Վանք- Գանտ- Ր-Հիսար Գանլ- Չուպզ- Բշ- Պհ- Պէյզ- Թրպ-Պէօյք- Մէզպ- Եէնիմ։
3 15 Պշք. Օրթ. Գրչ. Արն Ր. Հս. Պօյճ. Սթէն. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզրպ. Ենմ.
2 20 Գապ. Պշկ. Իսկ. Գզկ. Օրթ. Պէյլ. Չնկ. Արվ. Գնտ. Ա. Ր. Հս. Գնլ. Մրկ. Ենք. Բշպ, Պզզ. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ.
4 — Պշկ. Օրթ. Գրչ. Արվ. Պէպ. Ր. Հս. Մրկ. Սթն. Ենք. Թրպ. Պէօյ, Մզպ. Ենմ.
5 — Իսկ. Պշկ. Գզկ. Օրթ. Պէյլ. Չնկ. Արվ. Պէպ. Գնտ. Ա. Ր. Հս. Գնլ. Չպզ. Մրկ.
5 15 Պշկ. Օրթ. Գրչ, Արվ. Պէպ. Ր. Հ. Մրկ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ. Ր. Ա. Գվ.
6 — Գապ. Պշկ. Օրթ, Արվ. Պէպ. Ա. Ր. Հս. Մրկ. Ենք. Պէյք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ.
7 — Պշկ. Իսկ. Գզկ. Պէյլ. Չնկ. Արվ. Գնտ. ԱՐ. Հ. Պօյճ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ.
7 35 Պէշկ-Օրթք-Արն-Եէնք-Թար. Պէօյ-Մզպ-Ենմ.
8 — Իսկ- Գուզ- Պէյլ- Չէնկ- Արնվ- Գանտ- Ա-Հիսար Գանլ- Չուպզ- Բաշպհ- Պէյզ- Թրպ-Պէօյք- Մէզպ- Եէնիմ.
8 30 Պշկ. Օրթ. Գրչ. Արվ. Պէպ. Ր. Հ. Մրկ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ.
9 15 Պշկ. Օրթ. Արվ. Ր. Հս, Պօյճ. Ենք. Պէյզ. Թրպ. Պէօյ. Մզպ.
10 5 Գապ. Գզկ. Պէյլ. Չնկ. Վնք. Գնտ. Ա. Հ. Գնլ. Չպզ. Բշպ. Պզզ. Թրպ-Մզպ. Ր. Ա. Գվ.
10 20 Պշկ. Օրթ. Գրչ. Արվ. Պէպ. Ր. Հս. Պօյճ. Մրկ. Սթն. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ.
10 50 Գապ. Պշկ. Օրթ. Գրչ. Արվ. Պէպ. Գնտ. Ա. Ր. Հսր. Գնլ. Մրկ. Ենք. Բշպ. Պզզ. Պէպ. Ենմ. գացող շգ. պիտի հաղորդակցի.
11 10 Իսկ. Գզկ. Պէյլ. Չնկ. Վնք. Գնտ. Ա. Հս. Գնլ. Չպզ. Բշպ. Պզզ.
11 20 Պշկ. Պէպ. Ր. Հս. Մրկ. Սթէն. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմահալլէ
11 30 Պշկ. Գզկ. Օրթ. Պէյլ. Չնկ. Վնք. Պէպ.
12 — Միրկ- Եէնիք- Թարապ- Պէօյիւք։
12 15 Պշկ. Օրթ. Գրչ. Արվ. Պէպ.

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ